

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

SNP III DZIELNICY
MA JUŻ 10 LAT

90 LAT
POLSKIEGO
KOŚCIOŁA
NA KÓBÁNYA

NOWA KSIĄŻKA
O ŚW.
MAŁGORZACIE

ANDRZEJKI
W ÚJBUDZIE

POLONIJNE
ŚWIĘTO
NIEPODLEGŁOŚCI

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

**OBCHODY ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI PRZY TABLICY MARSZAŁKA
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W XII DZIELNICY BUDAPESZTU**

ODSLONIĘCIE POMNIKA J. ANTALLA I H. SŁAWIKA W WARSZAWIE

**KONCERT JUBILEUSZOWY Z OKAZJI 10. ROCZNICY
POWSTANIA SAMORZĄDU NARODOWOŚCI POLSKIEJ W III DZIELNICY BUDAPESZTU**

WITAMY

- 3 **Sianko i gwiazda**
Agnieszka Janiec-Nyitrai
- KRONIKA**
- 4 **Polonijne Święto Niepodległości**
- 4 **Koszorúzás a Piłsudski emléktáblánál**
Ijjas/Anna
- 5 **Święto Niepodległości w Veszprém**
Hanna Kövesdi
- 5 **Lengyel filmnap Miskolcon**
Fekete Dénes
- 6 **Köszgyűlés 2016. december 03.**
- 8 **Kiedy Polska była chrzczona**
- 8 **Ünnepi koncert Óbudán**
Ijjas/Anna
- 8 **SNP w dzielnicy Óbuda ma już 10 lat!**
- 9 **Nowy ambasador RP na Węgrzech**
- 9 **Odsłonięcie pomnika H. Sławika i J. Antalla**
- 10 **Pożegnanie Mariana Józefa Trojana**
- 10 **Drogi Marianie, żegnaj!**
Monika Sagun Molnár
- 10 **Odszedł Eugeniusz Korek**
- 10 **Odeszła Urszula Bayer**
- 11 **Jesienny Dzień Skupienia**
Małgorzata Soboltyński
- 11 **90. rocznica poświęcenia Kościoła Polskiego na Węgrzech**
Małgorzata Soboltyński
- 12 **Co nowego w Polsce Novej?**
- 12 **Lengyel zsidók - zsidó lengyelek c. kiállítás**
Békés Csabán
Lesztkó Małgorzata
- 12 **A lengyel Kleksiki együttes lépett fel Zuglóbán**
Ijjas/Anna
- 13 **Bál Andrzejkowy w Újbudzie**
Alicja Nagy
- 13 **András Bál Újbudán**
Ijjas/Anna
- 13 **Nemzetiségek kórusfesztiválja Újpesten**
Ijjas/Anna
- 14 **Tatabányai Nemzetiségek Napja**
Ijjas/Anna
- 14 **Koszorúzás a gulagra elhurcoltak emlékére**
Kőbányán
Ijjas/Anna
- 14 **"Bogactwo ubóstwa" - wystawa we Wrocławiu**
- 15 **Szent Margit legendája - könyvbemutató a lengyel Házban**
Ijjas/Anna
- 15 **Msza święta w IV dzielnicy**
Asia Priszler
- 15 **Kövér László: mások számára is jó példa a lengyel-magyar barátság**
- 16 **I Polsko-Węgierskie Forum Młodzieżowe**
CZYM SKORUPKA ZA MŁODU...
- 17 **"Nauczyłam się czytać po polsku przeglądając Elementarz" - rozmowa z Kingą Chrzanowska**
CO BĘDZIE
- 17 **Co będzie**
- WYWIAD**
- 18 **Rozmowa z historykiem Piotrem Stefaniakiem**
- 19 **Interjú Tohány Imréné Katalinnal**
Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY
- 20 **Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech - ośrodkiem metodycznym regionu**
- 20 **Półkolonie - trwają przygotowania do konkursu szopek**
Liliana Zajáczné
- 21 **Warsztaty we Wrocławiu**
Alina Papiewska-Csapó
- 21 **Uroczystość w Vörs**
Liliana Zajáczné
- INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA**
- 22 **Podsumowania czas**
Piotr Piętko
- DLA DUSZY**
- 23 **Upragniona obecność**
ks. Krzysztof Grzelak
- NA GRANICY KULTUR**
- 24 **Wujek Jarek gotuje**
- REFLEKSJE**
- 25 **Rozważania dendrologiczne**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

Sianko i gwiazda

Zbliża się najpiękniejsza noc w roku, noc, kiedy ludzie powinni zapomnieć o wzajemnych urazach, zapomnieć o kłótniach, niesnaskach, wybaczyć to, co należy wybaczyć i zapomnieć to, co trzeba zapomnieć. Wysokie miesza się z niskim, radość z Narodzenia Pańskiego ze smutkiem, ponieważ co roku ubywa nas, zasiadających do wspólnej wieczery wigilijnej. Ten rok to dla nas, Polaków mieszkających na Węgrzech, czas wielu pożegnań z naszymi polonijnymi przyjaciółmi, którzy odeszli na zawsze.

To czas, kiedy uświadamiamy sobie, że ubóstwo jest cnotą. To właśnie skromne sianko, umieszczane pod białym, wykrochmalonym obrusem jest symbolem ubóstwa, po prostu zwykłej ludzkiej biedy małego Jezuska, który nie narodził się w szkarłatach, brokatch, haftach czy aksomitach, ale właśnie na sianie pachnącym łąką, kwiatami i jesienią. Wiemy jednocześnie, że drogę do tego biednego Dzieciątka wskazywała pasterzom gwiazda betlejemska, gwiazda najjaśniejsza, ozłcająca swoją nieziemską poświatą ubogi żłobek. Żaden król nie miał nigdy takiego powitania, nawet ci narodzeni na brokatch i haftach. Warto w te Święta pomyśleć o bogactwie duchowym, o radości, spokoju, jedności, wspólnotcie i o zwykłej międzyludzkiej miłości, a nie tylko dbać o to, by zgadzała się liczba prezentów pod choinką.

Życzymy wszystkim i sobie zdrowych, pogodnych Świąt Bożego Narodzenia i pochylmy się w zadumie nad pachnącym najpiękniej siankiem z polskich łąk.

Do widzenia.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Széna és csillag

Közeledik az esztendő legcsodásabb éjszakája, az éj, amikor az emberek lelkében a legkönnyebben szertefoszolhatnak sebeik, nézeteltéréseik, veszekedéseik lenyomatai, amikor megbocsáthatják azt, amit meg kellene bocsátani és elfelethetnek azt, amit el kellene feledni. Az égi keveredik a földivel, az Urunk születése fölötti öröm a bánattal, hiszen Ő minden évben ellátogat hozzánk, akik rá várva leülünk szenteste a közös asztalhoz, mégis, ebben az évben nekünk, magyarországi lengyeleknek számos alkalommal kellett elbúcsúznunk minket örökre elhagyó polónusz barátainktól.

Szenteste elérkezik annak ideje, hogy tudatosítsuk magunkban: a megtestesülés alázatos tett. A szépen kikeményített terítővel letakart asztal alatt a széna éppen ennek az isteni szerénységnek a jelképe, ami a kicsi Jézus egyszerű emberi szegénységében mutatkozott meg: nem bíborban, bársonyban, selyemben és brokátban született, hanem éppen a mezők, virágok és az ős illatát árasztó szalma között. Együttal azt is tudjuk, hogy e szegény kisgyermekhez a betlehemi csillag mutatta az utat a pásztoroknak; a legfényesebb csillag, amely saját földöntúli ragyogásával bearanyozta az isteni jászolt. Egyetlen királynak sem volt soha ilyen fogadtatásban része, még azoknak a bizonyos bíborban és bársonyban születetteknek sem. Érdemes elgondolkodni a lelki gazdaság, az öröm, a béke, az egység, a közösség és a szerelem természetéről ezen az ünnepen, nem pedig csak arra ügyelni, hogy mindenki ajándéka odakerült-e a karácsonyfa alá.

Kívánjunk hát másoknak és magunknak is áldott, békés karácsonyt, és hajoljunk egy kicsit eltűnődve a lengyel mezők csodás illatát árasztó szalmaköteg fölé.

Viszontlátásra.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polonijne Święto Niepodległości

11 listopada w Budapeszcie Samorząd Narodowości Polskiej XII dzielnicy Budapesztu wraz z Polskim Stowarzyszeniem Kulturalnym im. J. Bema zorganizował polonijne obchody Święta Niepodległości Polski. Rozpoczęła je uroczystość składania wieńców przy tablicy ku czci Marszałka Piłsudskiego, znajdującej się w XII dzielnicy. W poruszających słowach przewodniczący SNP XII dzielnicy Zoltán Nyitrai wspomniał śp. Eugeniusza Korka, prezesa PSK im. J. Bema, który odszedł kilka dni wcześniej. Uczestnicy minutą ciszy uczcili jego pamięć.

Następnie specjalnym biało-czerwonym "Pociągiem Niepodległości" goście przejechali do willi Livia, gdzie odbyło się otwarcie wystawy malarstwa polonijnej artystki Zenobii Siekierskiej i koncert polskich pieśni w wykonaniu artystów Chóru św. Efrema (Szent Efrém Kórus), nie zabrakło też polskich przysmaków kulinarnych. W uroczystości obok Polonii udział wzięli przedstawiciele polskiej dyplomacji, władze XII dzielnicy, polscy samorządowcy, przedstawiciele organizacji społecznych, proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech, Legion Wysockiego i ich Koledzy z kieleckiej Grupy Rekonstrukcji Historycznej, a także goście z Zespołu Pieśni i Tańca "Śląsk". Uroczystość została zorganizowana dzięki wsparciu finansowemu węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich.

b. fot. G. Pál

Koszorúzás a Piłsudski-emléktáblánál

November 11-én, Lengyelország függetlenségének ünnepén hagyományához híven, koszorúzásra gyűlt össze a budapesti lengyelség délelőtt 11.00 órakor a XII. kerületi Józef Piłsudski marsall domborművénél.

A magyarországi lengyelek fontos ünnepségén számosan részt vettek, többek között jelen volt Michał Andrukoniś ideiglenes ügyvivő, Małgorzata Sobołtyńska, az Országos Lengyel Önkormányzat elnökhelyettese, dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, Piotr Piętko, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatója, Jarosław Bajczyk, a Lengyel Intézet igazgatóhelyettese, dr. Nyitrai Zoltán, a XII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke; a III., IV., VIII. és a XIII. kerületi lengyel nemzetiségi önkormányzat elnökei; a Magyarországi Bem József Kulturális Egyesület és a Szent Adalbert Egyesület alelnökei, valamint a Lublini Ulánusok és "Śląsk" LAE néptáncosai. A lengyel nemzetiségi önkormányzatok elnökei és a lengyel egyesületek alelnökei, valamint a lengyel parlamenti szószóló képviselője koszorúkat helyeztek el az emléktáblánál, amelynél a Wysocki Légio állt díszőrséget.

A koszorúzás után Nyitrai Zoltán kérésére egyperces csenddel emlékeztek Eugeniusz Korekre, a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület elnökére, aki november 10-én súlyos betegség következtében hunyt el. A Bem Egyesület elnöke volt, hosszú időn át tevékenyen részt vállalt az ünnepségek lebonyolításában. A résztvevőket lengyel katonai zenészsórá szállította át a piros-fehérbe öltöztetett „lengyel függetlenségi vonat” a Lívia Villába, ahol kiállítás nyílt Siekierski Zenobia lengyel festőművész alkotásából. Az ünnepélyes megnyitón Nyitrai Zoltán és Jarosław Bajczyk köszöntötte a megjelenteket, majd Siekierski Zenobia élete és művészete került bemutatásra.

Mindenki gyönyörködhetett a pazar tájképekben és egyúttal megköszönhatta az eredeti lengyel ételeket is. Az ünnepi programot a népszerű Szent Efrém férfiak fellépése zárta, akik erre az alkalomra lengyel énekekből állították össze repertoárjukat. A műsor végén a művészno alkotásából összeállított 2017-es naptárral gazdagodtak a látogatók.

A november 11-i ünnepséget minden évben a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület és a XII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezi, az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával.

Ijjas Anna

Święto Niepodległości w Veszprém

Dzień Święta Niepodległości w tym roku był obchodzony w Veszprém w gronie naszej veszprémskiej Polonii i najbliższych węgierskich przyjaciół. Dzięki Sylwestrowi Rosteterowi poznaliśmy panią Karolinę Sochę i po jej występie zgodnie stwierdziliśmy, że mamy nowy polski talent na węgierskiej ziemi. Młoda polska śpiewaczka wystąpiła z repertuarem bliskim każdej polskiej duszy - pieśni Chopina, Moniuszki i inne nasze narodowe pieśni wprowadziły zebranych gości w patriotyczny nastrój zamyślenia. W występie akompaniował jej Sylwester. Nie zabrakło też części oficjalnej programu, czyli przedstawienia historycznych faktów o trudnej drodze polskiego narodu do odzyskania wolności naszego kraju. Samorząd veszprémski wykorzystał okazję, że Polonia zebrała się w tak liczny składzie i po programie artystycznym zaproponował małe forum na temat dotychczasowej polonijnej działalności i propozycji na przyszły rok czy nawet lata. Jest sprawą dla nas ważną, aby organizowane przez nas programy spotykały się z oczekiwaniami mieszkających tu Polonusów, chętnie wysłuchaliśmy też nowych pomysłów i propozycji, gdyż te pomogą nam przy planowaniu działalności na przyszłość. Wieczór Polonia uznała za udany, a my stwierdziliśmy, że panią Karolinę musimy w przyszłości pokazać szerszej publiczności w naszym mieście.

Hanna Kövesdi

Lengyel filmnap Miskolcon

Immár folyamatában XVI. alkalommal került megrendezésre a lengyel film ünnepe városunkban a CINE-MIS Nonprofit Kft. szakmai segítségével. November 08-án a Művészetek Háza Béke Art vetítőjében gyűltek össze az érdeklődők, akik teljesen megtöltötték a termet. Mivel „igazi” lengyel alkotást nem sikerült szerezni, a megynkben készült idei anyagokat használtuk fel. Így először Bubenkó Gábor „Szögliget-Szádvár-Derenk” című rövidfilmjei, majd Swiderski Anna „Lengyel szív” néven futó alkotása került bemutatásra. A

rendezvényt Bárcziné Sowa Halina nyitotta meg, aki beszédében kitért Lengyelország nemzeti ünnepére - november 11-re, a Függetlenség napjára -, hogy mit is jelentett ez akkor és most a lengyel népnek.

Gábor filmjei a XVIII. század elején Derenkre települt lengyelek lakóhelyét és környezetét mutatják be. Ők a Szádvári uradalom területén laktak, dolgoztak, majd településük 1943-ban történt felszámolása után több család Szögligetre költözött. Jelenleg a vár és Derenk is romos állapotban van, így napjainkban a közeli község nagy szerepet vállal ezek megóvásában, rendezvényeinek lebonyolításában. A filmek elkészítését az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, valamint az Országos- és a Szögligeti Lengyel Önkormányzat támogatta. Hogy minél szélesebb közönséghez jusson el a film, lengyel- és angol feliratozás is készült hozzá.

Anna elsőfilmes egyetemista, a Miskolci Egyetem antropológiai mesterkurzusán tanul. Lengyel felmenői vannak, s így kapta szakmai feladatként a Miskolci Lengyel Önkormányzat tevékenységének a bemutatását. Ennek érdekében már a film készítése előtt fél évvel együttműködtünk vele, meghívtuk őt rendezvényeinkre, hogy kellő mennyiségű anyaggal rendelkezzen a film elkészítéséhez. Ennek következtében az alkotás véleményem szerint mozgalmas és változatos lett. A beszélgetések alatti bevágások pedig azt hivatottak megerősíteni a nézőben, hogy van lengyel élet Miskolcon, gyakoriak és sokszínűek a rendezvényeink.

A vetítés előtt és után a Szögligeti Pávakör fellépése tette hangulatosabbá a rendezvényt. A bemutató után az intézmény kávézójában volt lehetőség az alkotóknak bővebben kifejezni motivációjukat, illetve válaszoltak az érdeklődők kérdéseire.

Fekete Dénes

Közygylés 2016. december 03.

A Lengyel Házban került megtartásra a korábban megküldött napirendi pont alapján az OLÖ 2016. évi utolsó Közygylése.

Napirend előtt megemlékeztünk halottainkról, Bayerné Urszuláról és Korek Eugenról: hiányukat nagyon érezzük, a végzett munka tekintetében is, de leginkább emberi és közösségi szerepüket tekintve.

A törvény előírásait betartva megválasztásra került a Pénzügyi Bizottság elnöke és a bizottság új tagja.

Az Elnök és a Hivatalvezető beszámolt az elmúlt időszakban végzett tevékenységről, tájékoztatást adtak a belső ellenőrzés munkájáról, és a költségvetés módosításának szükségességéről.

A Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola igazgatói-, és a Lengyel Közművelődési Központ vezetői posztjára pályázatot írunk ki, a vonatkozó törvények betartásával.

Valamennyi intézmény alapító okiratát módosítottuk a Magyar Államkincstártól kapott követelményeknek megfelelően.

Megtörtént az OLÖ Vagyongazdálkodási-és Vagyonhasznosítási Szabályzatának elfogadása is, melyet az Állami Számvevőszék ajánlása alapján állított össze a belső ellenőrzés. Lényegében az eddig az SZMSZ-ben rögzített előírásokat dolgozták át külön szabályzattá.

Minden Bizottság és Intézmény elkészítette a 2017. évi munkatervét, amelyet az OLÖ munkatervével együtt a Közygylés jóváhagyott.

A Derenki Emlékhely jogi státuszának felülvizsgálatára és megerősítésére, a védettség megteremtésére kapott megbízást az Elnökség, különös tekintettel a 300 éves évforduló közelségére.

A Közygylés után következett a Közmeghallgatás és lengyel Fórum, melyhez mellékeljük az OLÖ elnökének az Országos Lengyel Önkormányzat 2016. évi közmeghallgatásán elhangzott beszámolóját.

Az Országos Lengyel Önkormányzat elsősorban kiemelt rendezvényein keresztül kívánta elérni az idei év fő céljait:

- a magyarországi polonia minél szélesebb rétegeinek bevonása, mozgósítása a nemzetiségi életünkbe, rendezvényeinkbe,
- az anyanyelv megőrzése, ápolása: kiemelt figyelemmel a fiatalokra,
- lengyel kultúránk, identitásunk értékeinek bemutatása,
- az itt élő lengyelek hagyományainak, életének, minél szélesebb körben történő megismertetése,
- anyaországi kapcsolataink fejlesztése.

Tettük mindezt egy folyamatosan változó szabályozási környezetben, az Állami Számvevőszék és a független belső ellenőrzés kontrollja alatt. Az év során 6 közygylés került megtartásra.

Így még bátrabban és büszkébben mondhatjuk,

hogy sikerült mozgósítanunk az itt élő lengyelek széles tömegeit egy-egy kiemelt rendezvényünkkel, így

- a Lengyel Bálon 200 fő
- a Polonia napon 400 fő
- a Derenki Búcsún 600 fő
- a Sport napon 150 fő vett részt.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezekre az eseményekre Budapestről és a vidéki lengyel közösségekből is sokan érkeztek szervezeten és egyénileg is. Ahol szükség volt rá, az Országos Lengyel Önkormányzat részt vállalt az utazási költségekből.

Nagyon fontosnak érezzük azt is, hogy ezeken a rendezvényeken a Közygylésben jelenlevő minden jelölő szervezet képviseltette magát. Így valóban közös Polonia rendezvényekről beszélhetünk. Az évek óta nem tapasztalt magas részvételszám a legbiztosabb visszajelzés a közösségünk erejére, melyre méltán vagyunk büszkéek.

A Lengyel Turisztikai Hivatal megszűnésével elmaradt Lengyel vásárt, az OLÖ több év kihagyás után újra megszervezte a Fővárosi Nagycsarnokban. A vásárra Lengyelországból érkeztek kereskedők és kiállítók, hogy bemutassák a hagyományos lengyel termékeket, megismertessék a lengyel kulináris finomságokat.

Az ebben rejlő lehetőségek több irányúak, kicsit több idő és anyagi forrás befektetésével látványos eredmények érhetőek el mind turisztikai, mind kereskedelmi oldalon a lengyel-magyar kapcsolatok tekintetében.

Az anyanyelv megőrzését, az oktatást és a kultúra ápolását egyaránt szolgálja a balatonboglári ingatlan megvásárlása, melyet Oktatási és Továbbképzési Központként kívánunk üzemeltetni, ugyanakkor szeretnénk kihasználni az ingatlan fekvéséből adódó egyéb lehetőségeket is, amelyek a tanulás és továbbképzés mellett rendezvények megtartására, kikapcsolódásra is lehetőséget adhatnak közösségünk tagjai részére.

A balatonboglári megemlékezésen - a kedvezőtlen időpont ellenére - mintegy 80 fő vett részt, a település önkormányzatának teljes támogatása mellett. A Közygylés által elfogadott emlékhely kialakítása, és az ezzel összekapcsolható személynék megkeresése, történetük szélesebb körben történő megismertetése erős oszlopa lehet a két nép barátságának.

Az anyaországgal való kapcsolattartás egyik fontos eseménye volt az OLÖ által megszervezett és megrendezett II. Lengyel- Magyar Testvérvárosi konferencia, melyen 120 fő vett részt, akik mintegy 40 magyar és lengyel települést képviseltek. A megjelentek a testvérvárosi kapcsolatok témájában számos érdekes és értékes előadást hallgathattak meg.

Az előadók között Budapest főpolgármester helyettese és lengyel kisváros polgármestere egyaránt helyet kapott. Az esemény remek alkalmat adott új kapcsolatokat kialakítására és a meglévők elmélyítésére is. Budapest Főváros XI. kerülete, Újbuda és Varsó, Żoliborz kerülete ezen esemény alkalmával kötött egymással testvérvárosi kapcsolatot.

Ugyanilyen fontos volt a kapcsolattartás szempontjából Stanisław Karczewskinek, a lengyel Szenátus elnökének látogatása az önkormányzat

székhelyén. Így közvetlenül megismertethettük munkakörülményeinkkel, láthatta intézményeinket, megtapasztalhatta tevékenységüket. Ezzel talán sikerült egy statisztikai adatból valós tényezővé válni. A személyes kapcsolatok építésének fontosságát a jövőben kiemelten kezeljük

Az idei Polonia napnak Budapest adott otthont, ennek kapcsán a Budapest V. kerületi Ferenccs templomba misét tartottak lengyel nyelven, majd színes felvonulás vette kezdetét Budapest szívében, melynek során lengyelországi zenekar vezetésével átvonultunk a Nemzeti Filmszínházba, amely a műsor, a díjátadás és a fogadás helyszínül szolgált.

Az idei Derenki Búcsú igazi népesemény volt a maga közel 600 vendégével. Az, hogy ilyen jelentős számban jelen voltunk a búcsún, nem csak az OLÖ munkájának, hanem minden magyarországi lengyel szervezet tevékenységének az érdeme, kiemelendő a borsodi lengyel önkormányzatok szerepét.

Az 1956-os eseményekhez kapcsolódó megemlékezésekhez több rendezvénnyel kapcsolódunk: Az Országos Lengyel Önkormányzat, a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola és a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum október 23-án egyedi ünnepséget szervezett: a "LENGYELEK A MAGYAROKNAK!" címmel. Előtte egy nappal pedig veradást szerveztünk a Lengyel Házban, melyet gyermekprogramokkal egészítettünk ki, szintén az Iskola és Múzeum szervezésében.

A területi események tekintetében az OLÖ és intézményei szerepét együtt kell hangsúlyoznunk. A kulturális és művészeti rendezvények esetében a hagyományos támogatásnyújtást a szabályozás nem támogatja, de a közös rendezvények kinyilvánításával sikerült Szolnokon, Győrben, Tatabányán, Újpesten és még számos további helyszínen egy kicsit tehermentesíteni a nemzetiségi önkormányzatokat.

A lengyel templom számára folyamatos működési támogatást biztosítunk, alaptevékenységünkben foglaltaknak megfelelően, írásos egyezmény alapján.

Az elmúlt évek legjelentősebb beruházása a székház tetőcseréje volt, melyet közbeszerzési eljárás keretében végeztünk el. A munka hatalmasabb volt, mit gondoltuk. A régi épület folyamatos meglepetésekkel szolgált, ennek köszönhetően a Hivatal lassan feléve a Múzeum kiállítótermében működik. Reméljük, hogy az újévet már a régi helyén kezdi el.

Megújultak újságaink, tartalmukban és formáját tekintve is. Minőségi nyomdai technológiát használunk, küllemében is értékes újságot teremtve. Létrehoztuk az OLÖ hivatalos Facebook oldalát, és alapítottunk egy új honlapot: www.lengyelonkormanyzat.hu néven, amelyet folyamatosan fejleszteni szeretnénk törvényi kötelezettségnek megfelelő és aktuális információkat közölve.

Az Elnök személyesen is jelen van és képviseli érdekeinket a bennünket közvetlenül érintő kérdésekben a Parlament Nemzetiségi Bizottságának ülésein, de itt a hangsúly és a felelősség a Szószólók tevékenységén van.

Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségében is erősítjük érdekképviselőnként, illetve minden olyan egyéb tárgyaláson és fórumon, ahol a magyarországi lengyeliség életéről, jövőjéről tárgyalhatunk.

LNÖ hivatala

Sprawozdanie z posiedzenia OSP

Ostatnie posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego w tym roku odbyło się 3 grudnia 2016 roku w Domu Polskim. Przed rozpoczęciem obrad uczciliśmy minutą ciszy naszych zmarłych polonijnych kolegów - Urszulę Bayerné oraz Eugeniusza Korka. Ich brak odczuwamy bardzo mocno nie tylko jeśli chodzi o zadania, które wykonywali, ale przede wszystkim ze względu na ich rolę w naszej społeczności i wartości, które do niej wnosili. Zgodnie z obowiązującym prawem wybrano nową przewodniczącą Komisji Finansowej oraz nowego członka tejże komisji. Przewodniczącą Samorządu oraz kierownik Biura Samorządu zapoznali radnych z działalnością Samorządu w ostatnim okresie, o wynikach kontroli wewnętrznej oraz podkreślili konieczność modyfikacji budżetu. Poinformowali oni również, że zostanie rozpisany konkurs na stanowiska Dyrektora Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej oraz Polskiego Ośrodka Kulturalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zostały także zatwierdzone Akty Założeń z naniesionymi poprawkami zgodnie z wymaganiami węgierskiego Skarbu Państwa.

Przyjęto również przepisy dotyczące rozporządzaniem mieniem OSP, które zostały sformułowane w trakcie kontroli wewnętrznej instytucji, według zaleceń Państwowego Urzędu Kontroli. W rzeczywistości dotychczasowe przepisy regulujące pracę instytucji zostały przekształcone w nowy regulamin.

Każda komisja i instytucja przygotowały plan pracy na rok 2017, który został zatwierdzony na posiedzeniu przez radnych wraz z planem pracy Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego.

Zarząd Samorządu został upoważniony do podjęcia działań w sprawie ustalenia statusu prawnego Miejsca Pamięci w Derenku, co jest szczególnie ważne ze względu na zbliżającą się trzecie rocznicę przybycia na te tereny górali z Podhala.

Po posiedzeniu Samorządu Ogólnokrajowego nastąpiło sprawozdanie publiczne i Polonijne Forum, na którym przewodnicząca Samorządu szczegółowo podsumowała działalność OSP w 2016 roku. Zamieszczamy je poniżej.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski pragnął realizować najważniejsze cele wynikające z Ustawy o narodowościach przede wszystkim za pośrednictwem imprez o dużym zasięgu. Do najważniejszych realizacji w 2016 roku należały:

- włączenie coraz większych kręgów węgierskiej Polonii w sferę życia narodowościowego i co się z tym wiąże - imprez
- zachowanie i pielęgnowanie języka polskiego: ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych
- promowanie polskiej kultury, jej wartości i dążenie do utożsamiania się z nią.
- zapoznanie jak najszerszej grupy ludzi z życiem i tradycjami żyjących na Węgrzech Polaków
- rozwój kontaktów z krajem ojczystym

To wszystko realizowane było w atmosferze wciąż zmieniających się przepisów, podczas trwania kontroli wewnętrznej naszej instytucji oraz kontroli przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli.

W mijającym roku odbyło się 6 posiedzeń Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego.

Biorąc pod uwagę liczby możemy dumnie powiedzieć, że udało nam się poruszyć i zaangażować dużą grupę mieszkających na Węgrzech Polaków.

We wspomnianych poniżej imprezach wzięło udział:

- w Balu Polskim 200 osób
- w Dniu Polonii 400 osób
- w odpuscie w Derenku 600 osób
- w dniu Sportu 150 osób

Ku naszej radości możemy stwierdzić, że we wspomnianych imprezach wiele osób zarówno z Budapesztu, jak i spoza stolicy wzięło udział zbiorowo i indywidualnie. Tam, gdzie była taka potrzeba, Samorząd Ogólnokrajowy dotował również koszty podróży.

Wartym podkreślenia jest również fakt, że w imprezach tych wzięły udział wszystkie organizacje mające swoich przedstawicieli w Samorządzie Ogólnokrajowym. Ten w porównaniu z ostatnimi latami stosunkowo duży udział przedstawicieli Polonii jest najlepszym dowodem siły naszej społeczności, z czego jesteśmy bardzo dumni.

Ponownie, po kilkuletniej przerwie, spowodowanej likwidacją Polskiego Biura Turystycznego, OSP zorganizował Dni Polskie na Hali Targowej w Budapeszcie. Przybyli na nie handlowcy i rzemieślnicy, by pokazać tradycyjne polskie produkty i specjalizacje kulinarne. Możliwości związane z tą imprezą są wielostronne: z pomocą większych środków finansowych i poświęcając temu celowi więcej czasu liczymy na stosunkowo duże osiągnięcia w stosunkach polsko-węgierskich zarówno w dziedzinie turystyki, jak i handlu.

Zakup nieruchomości w Balatonboglár, w celu stworzenia tam Centrum Kulturalno- Oświatowego, ma służyć przede wszystkim pielęgnowaniu języka i kultury polskiej, ale także pozwoli wykorzystać możliwości wynikające z położenia nieruchomości, które oprócz działalności w zakresie edukacji i dokształcania, sprzyjają organizowaniu tam imprez oraz rozrywki i wypoczynku. W spotkaniu, upamiętniającym wydarzenia boglarskie, zorganizowanym przy wielkim poparciu miejscowego samorządu wzięło udział 80 osób. Stworzenie w Balatonboglár miejsca pamięci zostało przyjęte decyzją OSP, a kontakt z osobami, związanymi z tymi wydarzeniami może stać się ważnym fundamentem przyjaźni obu narodów.

Jednym z ważniejszych wydarzeń, służącym podtrzymaniu kontaktu z krajem ojczystym, było zorganizowanie II Polsko-Węgierskiej Konferencji Miast Partnerskich, w której wzięło udział 120 osób, reprezentujących 40 polskich i węgierskich miejscowości. Zgromadzeni na konferencji mieli możliwość wysłuchania wielu ciekawych wykładów. Mieliśmy okazję wysłuchać wypowiedzi zarówno wice-prezydenta Budapesztu, jak i burmistrza małego miasta w Polsce. Wydarzenie to dało możliwość umocnienia istniejących już więzi i nawiązania kolejnych: np. na konferencji Samorząd XI dzielnicy Budapesztu (Újbuda) i dzielnica Warszawy Żoliborz podpisały umowę o działalności partnerskiej partnerskie.

Podobnie ważna z punktu widzenia utrzymania kontaktu z krajem ojczystym była wizyta Marszałka Senatu pana Stanisława Karczewskiego w siedzibie Samorządu.

W czasie wizyty goście zapoznali się z warunkami pracy i działalnością Polonii oraz zwiedzili nasze instytucje. Nawiązywanie i podtrzymywanie osobistych kontaktów będzie zadaniem priorytetowym również w przyszłości.

Tegoroczny dzień Polonii odbył się w Budapeszcie. Po mszy świętej w języku polskim, celebrowanej w kościele Franciszkanów w V dzielnicy, nastąpił przemarsz przedstawicieli Polonii przez centrum miasta, pod przewodnictwem polskiej orkiestry dętej. Uroczystość była kontynuowana w Narodowym Teatrze Filmowym, gdzie w ramach uroczystego programu nastąpiło przekazanie nagród zasłużonym dla Polonii, a potem przyjęcie.

Również tegoroczny odpust w Derenku, zorganizowany przy współudziale 600 osób, był prawdziwym masowym wydarzeniem. Ta duża liczba gości jest zasługą nie tylko Samorządu Ogólnokrajowego, ale i wszystkich polonijnych organizacji i samorządów lokalnych, z których szczególnie należy wyróżnić samorząd komitatu Borsod.

Do jubileuszu obchodów 1956 roku włączyliśmy się kilkoma imprezami. Samorząd Ogólnokrajowy wraz z Polską Szkołą na Węgrzech oraz Polskim Instytutem Badawczym i Muzeum 23 października zorganizował imprezę pod nazwą: „POLACY WĘGROM”. Natomiast dzień wcześniej przeprowadziliśmy w Domu Polskim akcję krwiodawczą, po której nastąpiły występy naszych wychowanków. Organizatorem tego przedsięwzięcia były również Szkoła i Muzeum.

Jeśli chodzi o imprezy lokalne, to musimy podkreślić ich wymiar wraz z możliwościami, które ma obecnie Samorząd Ogólnokrajowy. Wprowadziliśmy nowe przepisy prawne nie umożliwiające poprzednio stosowanej formy dotacji imprez w terenie, ale OSP może być współorganizatorem tych imprez, co praktykowały już między innymi samorządy w Szolnoku, Győr, Tatabányi czy Újpeście. W dalszym ciągu wspomagamy działalność Kościoła Polskiego.

Największą inwestycją była wymiana dachu w siedzibie OSP, którą przeprowadziliśmy w ramach przetargu. Ponieważ było to większe zadanie niż sądziliśmy, a podczas prac remontowych ujawniło się wiele wad budynku, od pół roku nasze biuro działa w Sali wystawowej Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum. Mamy nadzieję, że nowy rok rozpoczniemy już w naszej dawnej siedzibie.

Również media polonijne zostały częściowo odnowione zarówno w swojej formie, jak i treści. Korzystamy z wysokiej jakości technik drukarskich, co sprawia, że nasze czasopisma mają atrakcyjną formę. Poza tym Samorząd ma swoją stronę na Facebooku, a także stworzono nową stronę internetową www.lengyelonkormanyzat.hu, którą będzie systematycznie udoskonalana i aktualizowana, oczywiście zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przewodnicząca bierze udział i reprezentuje nasze interesy w sprawach bezpośrednio nas dotyczących, również w Komisji Narodowościowej Zgromadzenia Narodowego Węgier, choć w tej dziedzinie główna rola przypada Rzecznikowi ds. Spraw Narodowościowych.

Umacniamy naszą pozycję również w Związku Samorządów Narodowościowych i na każdym forum, gdzie możemy dyskutować na temat warunków życia i przyszłości Polonii.

Urząd OSP

Kiedy Polska była chrzczona

13 listopada na scenie Domu Kultury Aranytíz ze znakomitą przedstawieniem pt. "Kiedy Polska była chrzczona" z okazji Święta Niepodległości Polski na zaproszenie Stołecznego Samorządu Polskiego wystąpił Balet Dworski Cracovia Danza. Autorką inscenizacji i choreografii jest Romana Agnel, a wystąpili tancerze Baletu Dworskiego Cracovia Danza oraz muzycy: Maria Pomianowska z Zespołem, a także Octava Ensemble.

W przedstawieniu, przygotowanym przez Romanę Agnel, specjalistkę z zakresu tańców dawnych i charakterystycznych, założycielkę i dyrektora Baletu Dworskiego Cracovia Danza, ukazane są czasy przełomu w kraju Polan. Symboliczny moment powstania państwa polskiego pojawi się w kontekście kultury przedchrześcijańskiej i tworzącej się kultury dworskiej. W spektaklu pokazane są elementy obrzędów starsłowiańskich inspirowane opisami z kronik Jana Długosza, a także układy zachodnich tańców dworskich. Wśród tańczących w noc sobótkową znajdują się dawne słowiańskie bóstwa, których wygląd nawiązuje do projektów Zofii Stryjeńskiej. Kontrastem do żywiołowego, spontanicznego świata Słowian są dworzanie przybyli wraz z księżniczką Dobrawą z Pragi, reprezentujący cywilizację Zachodu, tańcząc w sposób hierarchiczny i sformalizowany ceremonialne tańce dworskie. Spektakl pokazuje, że wraz z przyjęciem wiary

chrześcijańskiej z dworu praskiego Polska wkracza również w inny świat kultury tanecznej, stając się jednocześnie ważnym elementem w budowaniu tradycji baletów charakterystycznych. Kostiumy, zaprojektowane przez współpracującą od wielu lat z Cracovia Danza Monikę Polak-Luścińską, będą nawiązywały z jednej strony do ikonografii średniowiecznej, z drugiej natomiast do projektów zafascynowanej kulturą słowiańską Zofii Stryjeńskiej.

Wraz z Polonią spektakl obejrzelі przedstawiciele tutejszej polskiej dyplomacji z konsulem RP Marcinem Sokołowskim, duchowni z proboszczem Polskiej Parafii Personalnej ks. Krzysztofem Grzelakiem SChr., polscy samorządowcy, młodzież akademicka. Gospodynią uroczystości była przewodnicząca SSP dr Dorota Várnai, która dokonała historycznego wprowadzenia, a także zaapelowała do zebranych, aby minutą ciszy uczcili pamięć zmarłego prezesa PSK im. J.Bema śp. Eugeniusza Korka. Występ krakowskiego baletu zakończył polonijne obchody 98. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Uroczystość została zorganizowana przez SSP dzięki współpracy tego samorządu z Ministerstwem Zasobów Ludzkich Węgier, władzami miasta Krakowa oraz samorządami polskimi VIII i XII dzielnicy Budapesztu.

(b.)

ÜNNEPI KONCERT ÓBUDÁN

A zeneszerető közönség által jól ismert Szilasi Alex zongoraművész adott nagy sikerű koncertet az Óbudai Társaskörben november 24-én. Az ünnepi koncertre az Óbuda-Békásmegyeri Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat fennállásának 10. évfordulója alkalmából került sor. A műsoron Chopin-keringők szerepeltek, amelyeket Szilasi Alex egy korabeli zongorán szólaltatott meg.

A népes közönséget Wesolowski Korinna, az Óbudai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte. Megemlítette az elmúlt évek fontosabb eredményeit: a Łokietek Erzsébet királyné várának maradványait bemutató emlékhely felavatását; a három éve működő Lengyel Szalont, amelynek az Óbudai Társaskör ad otthont; a lengyel-magyar történelmi versenyt, melyet a Lengyel Nagykövetség és Óbuda-Békásmegyeri Önkormányzata öt éve indított el, valamint az idén megrendezett '56-os emlékkonferenciát.

Ijjas Anna

SNP w dzielnicy Óbuda ma już 10 lat!

24 listopada w Óbudai Társaskör koncertował Alex Szilasi – pianista znany wśród publiczności lubiącej muzykę. Uroczysty koncert odbył się z okazji 10. rocznicy założenia Samorządu Narodowości Polskiej w Óbudzie. W jego programie znalazły się wale Chopina, które Alex Szilasi reprezentował na zabytkowym XIX-wiecznym pianinie. Licznie przybyłą publiczność przywitała pani Korinna Wesolowska, przewodnicząca Samorządu Narodowości Polskiej w Óbudzie. Wspomniała o ważniejszych wydarzeniach ostatnich lat takich jak: odsłonięcie miejsca pamięci na ruinach zamku Elżbiety Łokietkówny, działający od 3 lat Salon Polski, który mieści się w siedzibie Óbudai Társaskör, polsko-węgierski konkurs historyczny – który zainaugurowała Ambasada RP i Samorząd Óbuda-Békásmegyer oraz konferencję upamiętniającą wydarzenia w 1956 roku.

red.

fot. J. Nagy

Nowy ambasador RP na Węgrzech

Jerzy Snopek rozpoczął 16 listopada 2016 pełnienie swojej ambasadorskiej misji na Węgrzech. 28 października 2016 odebrał z rąk Ministra Spraw Zagranicznych RP Witolda Waszczykowskiego podpisaną przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę nominację na stanowisko ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej na Węgrzech.

Jerzy Snopek jest historykiem literatury i kultury, profesorem oraz doktorem

habilitowanym nauk humanistycznych w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. W latach 1995-2006, przez trzy kadencje, pełnił funkcję dyrektora naukowego w IBL PAN, gdzie

założył Zespół Europeistyki Literackiej. W latach 1985-1990 wykładał literaturę polską na Uniwersytecie im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie. Współpracował z Zespołem Badań nad Kulturą Europy Środkowo-Wschodniej oraz uczestniczył w projektach badawczych mających prowadzić do utworzenia studiów literaturoznawczych na Uniwersytecie Środkowoeuropejskim (CEU). W latach 1991-1997 pełnił funkcję sekretarza Węgierskiego Instytutu Kultury. W roku akademickim 1997-1998 był profesorem wizytującym na Katolickim Uniwersytecie im. Pétera Pázmánya w Budapeszcie. Autor licznych publikacji książkowych z zakresu kultury polskiej i węgierskiej różnych epok. Ogłosił około 400 rozpraw, artykułów, esejów i recenzji. Na Węgrzech wydał m.in. tom polskich podań i legend „Śpiący rycerze”. Przetłumaczył ponad 20 tomów poezji i prozy węgierskiej oraz Konstytucję Węgier.

Jest laureatem nagrody „Literatury na Świecie” za najlepszy przekład poetycki roku, a także Nagrody Naukowej im. Aleksandra Brucknera, najbardziej prestiżowej nagrody PAN w dziedzinie nauk humanistycznych. Książka Jerzego Snopka „Węgry. Zarys dziejów i kultury” uzyskała nominację do Nagrody im. Hugona Steinhausa. Został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Republiki Węgierskiej oraz Złotym Krzyżem Prezydenta Republiki Węgierskiej.

inf. na podstawie www.budapest.msz.gov.pl, fot. AJN

Odsłonięcie pomnika Henryka Sławika i Józsefa Antalla

8 listopada odsłonięto w Warszawie (Dolinka Szwajcarska, ul. Chopina, obok pomnika gen. Grota Roweckiego i blisko Ambasady Węgier) pomnik poświęcony Polakowi Henrykowi Sławikowi i Węgrowi Józsefowi Antallowi. Uroczystości rozpoczęły się o godzinie 14 w Archikatedrze Warszawskiej mszą św. za bohaterów uchodźstwa. Mszę sprawował kard. K. Nycz. Na uroczystość objętą honorowym patronatem prezydenta Andrzeja Dudy przybyli m.in.: marszałek Sejmu Marek Kuchciński, wicemarszałkowie Senatu Maria Koc i Adam Bielan, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński, ambasador Węgier Ivan Gyurcsik, metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz oraz naczelny rabin Polski Michael Schudrich, a także kombatancki i członkowie rodzin Sławika i Antalla. Jednym z patronów medialnych wydarzenia była „Polonia Węgierska”.

Pomysłodawcą pomnika jest były ambasador Polski na Węgrzech Grzegorz Łubczyk, który wraz z prezesem Towarzystwa Przyjaciół Śląska dr. J. Musiołem utworzyli Społeczny Komitet Budowy w Warszawie i Budapeszcie Pomnika-Ławeczki H. Sławika i J. Antalla seniora. Rozpoczęto zbiórkę środków, by w Warszawie i w Budapeszcie mogły powstać pomniki – symboliczny wyraz polskiej wdzięczności Węgrom za opiekę nad naszymi rodakami. Patronatem honorowym budowę pomnika objął Prezydent A. Duda. Autorem pomnika jest znany krakowski artysta rzeźbiarz Władysław Dudek.

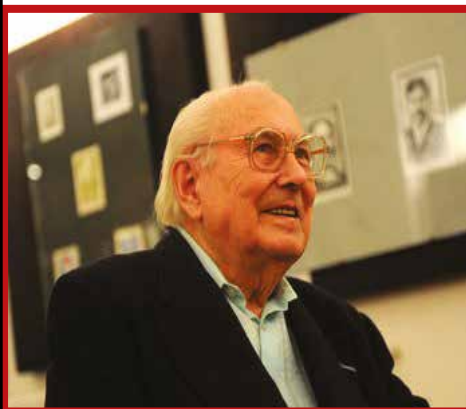
W swoim przemówieniu Grzegorz Łubczyk przybliżył wielkie postaci, symbolizujące polsko-węgierską przyjaźń. Powiedział m. in. „Henryk Sławik, uczestnik trzech Powstań Śląskich o polskość Śląska – w największym skrócie – to wzorowy opiekun kilkudziesięciu tysięcy polskich uchodźców wojennych, przed którymi po napaści na naszą Ojczyznę Niemców i Sowieców Węgrzy otworzyli swe granice i serca! To Człowiek, który odpo-

wiedzialność za los powierzonych mu rodaków postawił ponad bezpieczeństwo swoich najbliższych – żony Jadwigi i 14-letniej wówczas córki Krysi. To on przy pomocy Józsefa Antalla i polskich duchownych, którzy skazanym na zagładę wystawiali fałszywe metryki chrztu, uratował – według Yad Vashem – około 5 tysięcy polskich Żydów-uchodźców. To Sławika sierota ze słynnego sierocińca żydowskiego w Vácu – Cyła Erenkrantz nazwała „Posłańcem Bożym”. Po wkroczeniu Niemców na Węgry w marcu 1944 roku – Sławik aresztowany, bity i katowany przez niemieckich oprawców nie zdradził Przyjaciela, oskarżonego o pomoc w akcji przerzutów do Francji polskich wojskowych i udział w ratowaniu polskich Żydów. Dzięki takiej postawie Antall przeżył, a On – SŁAWIK – za to wszystko, co robił na Węgrzech jako prezes Komitetu Obywatelskiego ds. Opieki nad Polakami Uchodźcami – został powieszony w niemieckim obozie zagłady Mauthausen-Gusen 23 sierpnia 1944 roku.

Druga postać z brązu to József Antall senior. Jako Pełnomocnik Rządu Królestwa Węgier ds. Uchodźców Wojennych tak organizował pomoc i tak zajmował się naszymi rodakami, że ci nazwali go „Ojczulkiem Polaków”. To głównie dzięki niemu tu obecna grupa uczniów z polskiej szkoły w Balatonboglárze i kilka tysięcy najmłodszych uchodźców w czasie wojny mogła się uczyć i studiować na węgierskich uczelniach. Już po wojnie i po przejęciu przez komunistów władzy na Węgrzech takich Węgrów jak Antall, pułkownicy Zoltán Baló i Zoltán Utassy za ich szlachetne czyny wobec Polaków zamiast nagród spotkały kary i represje, zwolnienia z pracy, degradacje stopni wojskowych, zsyłki do obozów pracy przymusowej. Gdy w 1948 roku staraniem uchodźców polskie władze postanowiły Józsefowi Antallowi podziękować Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski rządzący Węgrami krwawy Matyás Rákosi nie wydał mu zgody na wyjazd do Warszawy, by odebrał odznaczenie. I nigdy już nie przyjechał do ukochanej przez niego Polski. Dzisiaj, tu i teraz, w ten oto symboliczny sposób spłacamy nasz polski dług wdzięczności i witamy Cię, drogi Józsefie Antallu, w Warszawie, w której pozostaniesz na zawsze!”

red.

Pożegnanie Mariana Józefa Trojana

15 listopada w Füzesabony odbyły się uroczystości pogrzebowe śp. Mariana Józefa Trojana. Rozpoczęła je msza święta w Kaplicy Matki Bożej, sprawowana przez miejscowego proboszcza ks. Pétera Szemenyei w asyście trzech polskich kapłanów: proboszcza Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztofa Grzelaka SChr, oraz ojców franciszkanina Pawła Cebulę i dominikanina Andrzeja Kosteckiego. Marian Józef Trojan spoczął w grobowcu rodzinnym Keleme-

nów na cmentarzu przy ulicy Kerecsendi. W ostatniej ziemskiej drodze towarzyszyli mu Polacy i Węgrzy, wśród nich obecna była rzeczniczka narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier dr Halina Csúcs Lászlóné, przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewa Rónay, rodzina, przyjaciele, mieszkańcy Füzesabony. Przy urnie z prochami śp. Mariana Józefa Trojana mowy pożegnalne wygłosili Konsul RP na Węgrzech Marcin Sokołowski, prezes Stowarzyszenia Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha Monika Molnár, a w imieniu władz miasta Füzesabony Attila Sipos.

Marian Józef Trojan, nasz polonijny Kolega, artysta grafik, odznaczony był m.in. medalem Zasłużony dla kultury polskiej, Krzyżem Kawalerskim Rzeczypospolitej Polskiej, Krzyżem Oficerskim RP, a także medalem „Za Zasługi dla Węgierskiej Polonii”. W swej bogatej działalności polonijnej był m.in. członkiem współzałożycielem Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha oraz członkiem PSK im. J. Bema na Węgrzech i Forum Twórców Polonijnych. Był ostatnim żyjącym na Węgrzech uczniem działającej w czasie II wojny światowej polskiej szkoły w Balatonboglár. Zmarł 30 października 2016 roku. Jego prochy pokryła polska i węgierska ziemia.

(b.)

Drogi Marianie, żegnaj!

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że odszedłeś. W ostatnich latach żyłeś w cichości swojego rodzinnego życia. Wiedzieliśmy, że jesteś z nami, chociaż słabnące siły nie pozwalały Ci być aktywnym, jak dawniej. Od początku byłeś z nami, kiedy tworzyliśmy Stowarzyszenie św. Wojciecha. Przez wiele lat byłeś honorowym członkiem naszego zarządu.

Jako artystę bardzo interesowało Cię przywrócenie dawnej świetności i uroku naszemu Polskiemu Kościołowi. Dlatego pomimo braku większych środków finansowych osobiście podjąłeś się odnawiania pięknych witraży w naszym kościele. Wymagało to żmudnej, trudnej pracy.

Twoje grafiki świętych polsko - węgierskich uświetniały nasze pierwsze zaproszenia na imprezy kulturalne. Pamiętam wiele praktycznych rad, jakich udzieliłeś naszej młodej polonijnej organizacji. Często słyszeliśmy, że trzeba zorganizować na nowo życie kulturalne w Domu Polskim.

Dzisiaj mogę powiedzieć – Marianie, zadanie zostało wykonane.

Dziękujemy za wszystko: poświęcenie, pracę, ofiarność, bezinteresowność, optymizm i poczucie humoru. Zawsze mówiłeś, że tego nauczyłeś się w Balatonboglár - w czasach przecież najtrudniejszych. Dziękujemy za Twoją wspaniałą rodzinę: za żonę, która Cię zawsze wspierała, za córki: Tünde i Martę, w które wszczepiłeś polskiego ducha, zamiłowanie do sztuki i wrażliwość na drugiego człowieka.

Pozostaniesz z nami na zawsze i przepraszam, że zamiast odwiedzać Cię, przesyłaliśmy tylko kartki świąteczne.

Wstawiaj się za nami w Domu Ojca naszego.

Monika Molnárné Sagun

Odszedł Eugeniusz Korek

10 listopada 2016 roku w Budapeszcie po ciężkiej chorobie odszedł nasz polonijny Kolega Eugeniusz Korek. Do ostatnich chwil życia był prezesem PSK im. J. Bema. Przeżył 68 lat. Zapamiętajmy go właśnie takiego, jak na zdjęciu: uśmiechniętego, życzliwego, otwartego - zapalonego sportowca, propagatora aktywnego stylu życia. Był to niezwykle skromny człowiek, nieco zamknięty w sobie, niechętnie odsłaniający swoją prywatność, ale z ogromnym poświęceniem dbający o sprawy polonijne. Pokój Jego duszy!

red.

Odeszła Urszula Bayer

Z wielkim smutkiem informujemy, że 22

października 2016 r. w Esztergomie, podczas zmagania z ciężką chorobą, odeszła od nas nasza polonijna koleżanka Urszula Bayerné Jura. Ula od szeregu lat związana była z esztergomskim środowiskiem polonijnym, gdzie m.in. pełniła funkcję przewodniczącej miejscowego Samorządu Narodowości Polskiej, a

także przez wiele lat była rewidentem OSP, zaś w bieżącej kadencji radną Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, pełniąc w nim funkcję przewodniczącej Komisji Finansów. Przeżyła 59 lat. Pokój Jej duszy!

red.

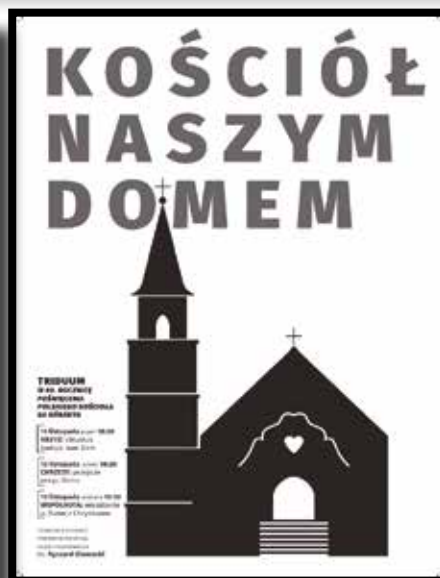
Jesienny Dzień Skupienia

19 listopada Koło Różańcowe, działające przy parafii Kościoła Polskiego w Budapeszcie, zorganizowało dzień skupienia, w ośrodku rekolekcyjnym Salezjanów w Óbudzie dla tych, którzy pragnęli umocnić się duchowo. Głównym tematem spotkania był „Akt Przyjęcia Chrystusa za Króla i Pana”. Proboszcz ks. Krzysztof Grzelak SChr zapoznał nas z tym tematem. Uroczystego Aktu Przyjęcia Chrystusa za Króla i Pana dokonali Polacy 19 listopada w sanktuarium w Łagiewnikach, a nazajutrz we wszystkich świątyniach w Polsce, jak również w Kościele Polskim w Budapeszcie. Akt ten nie jest intronizacją Chrystusa, lecz uznaniem Jego panowania nad całym światem i poddania się Jego prawu. „Zasadniczym celem dokonania aktu jest uznanie z wiarą panowania Jezusa, poddanie i zawierzenie Mu życia osobistego, rodzinnego i narodowego we wszelkich jego wymiarach i kształtowanie go według Bożego prawa. Nie trzeba Chrystusa intronizować w znaczeniu wynoszenia Go na tron i nadawania Mu władzy, ani też ogłaszać Go Królem. On przecież jest Królem królów i Panem panów na wieki. Natomiast naszym wielkim zadaniem jest podjęcie dzieła intronizacji Jezusa w znaczeniu uznawania Jego królewskiej godności i władzy całym życiem i postępowaniem” - wyjaśniają biskupi w Liście pasterskim z 11 października. Wszyscy obecni na spotkaniu wypowiedzieliśmy Jubileuszowy Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana. „Nieśmiertelny Królu Wieków, Panie Jezu Chryste, nasz Boże i Zbawicielu! W Roku Jubileuszowym 1050-lecia Chrztu Polski, w roku Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia, oto my, Polacy, stajemy przed Tobą [wraz ze swymi władzami duchownymi i świeckimi], by uznać Twoje Panowanie, poddać się Twemu Prawu, zawierzyć i poświęcić Tobie naszą Ojczyznę i cały Naród.”

Po przerwie, w czasie której można było skorzystać z sakramentu spowiedzi, ks. Robert Kukuczka SDB mówił o relacji ludzi z Bogiem i jak tą relację można pogłębić. Polecił nam książkę „Moc uwielbienia” - Merlina R. Carothersa (została również wydana w języku węgierskim).

Na zakończenie Dnia Skupienia uczestniczyliśmy we Mszy św. odprawianej przez ks. Krzysztofa Grzelaka i ks. Roberta Kukuczka.

Małgorzata Soboltyński

90. rocznica poświęcenia Kościoła Polskiego na Węgrzech

W tym roku minęło 90 lat od dnia, kiedy to 4 listopada 1926 r. Nuncjusz Apostolski w Budapeszcie Cesare Orseni dokonał poświęcenia Polskiego Kościoła w Budapeszcie na Kőbányi. Uroczyste poświęcenie kościoła i ołtarza jest jednym z najważniejszych aktów liturgicznych. W kościele gromadzi się wspólnota chrześcijańska, aby słuchać Słowa Bożego, modlić się, a przede wszystkim sprawować sakramenty i jest miejscem, gdzie przechowuje się Najświętszy Sakrament. Z tej okazji proboszcz ks. Krzysztof Grzelak SChr zorganizował trzydniowe rekolekcje, triduum, pod hasłem „Kościół naszym domem”. Rekolekcje miały za cel pogłębienie wiary oraz wzmocnienie więzi między wier-

nymi. Triduum poprowadzili: Generał zakonu Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej (jest to zakon, który opiekuje się Polskim Kościołem, a którego członkiem jest proboszcz polskiej parafii) ks. Ryszard Głowacki, ks. Zbigniew Kutnik Ekonom Generalny Towarzystwa Księży Chrystusowców oraz ks. Jakub Jeleń, również członek tego zakonu i opiekun zespołu dziecięco-młodzieżowego „Serduszka”. W pierwszy dzień w modlitewną zadumę wprowadził nas ks. Zbigniew Kutnik SChr. Kościół nie istnieje dla siebie samego, lecz dla Boga i uświęcania człowieka. Kościół ma być naszym domem, który jest przestrzenią duchową i międzyludzką. Dom trzeba tworzyć i w tym tworzeniu kościoła – domu, mamy wszyscy uczestniczyć, zarówno świeccy, jak i duchowni. W kościołach chrześcijańskich, a zwłaszcza w Kościele katolickim i prawosławnym krzyż jest otaczany szczególnie nabożną czcią. W sensie mistycznym symbolizuje mękę Chrystusa. Dlatego na zwieńczeniach budynków kościelnych znajduje się krzyż. Msza św. inaugurująca nasze triduum rozpoczęła się procesją, w której uroczystość został wprowadzony krzyż od drzwi kościoła do prezbiterium.

Tematem drugiego dnia triduum był chrzest. Jest to przejście progu domu Bożego. Chrzest święty jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego, bramą otwierającą dostęp do innych sakramentów. Przez chrzest zostajemy wyzwoleni od grzechu i z mocy szatana. Chrzest, czyniąc znak krzyża, wspominając chrzest, to, że są własnością Boga, oraz fakt, iż wszystkim ich poczynaniom życiowym towarzyszy błogosławieństwo krzyża. Podczas Mszy św. ks. Jakub Jeleń SChr udzielił sakramentu chrztu malutkiej Emilce i wszyscy uczestnicy wspólnie odnowili przyrzeczenia chrzcielne.

W niedzielę, w trzeci dzień triduum uroczysta Msza św. była sprawowana przez Przełożonego Generalnego Towarzystwa Chrystusowego ks. Ryszarda Głowackiego, w asyście księży: Ekonomu Generalnego Zgromadzenia- ks. Zbigniewa Kutnika, ks. Jakuba Jelenia SChr, ks. proboszcza Krzysztofa Grzelaka SChr oraz o. Andrzeja Kosteckiego OP - dominikanina. Wspólnie przeżywaliśmy uroczystość 90. rocznicy poświęcenia naszego parafialnego kościoła, przez co podziękowaliśmy Panu Bogu za dar minionych pokoleń, które budowały ten kościół i tworzyły wspólnotę przekazującą wiarę, a także wyraziliśmy naszą gotowość do chronienia i rozwijania przekazanego nam depozytu wiary, tradycji i polskości. Na zakończenie Mszy św. ksiądz Generał odebrał z rąk Katarzyny Takács przyznany Towarzystwu Chrystusowemu przez Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha, Medal ks. Wincentego Danki. Tym skromnym odznaczeniem - medalem chcieliśmy wyrazić wdzięczność za skierowywanie do naszego Polskiego Kościoła w Budapeszcie wspaniałych duszpasterzy, dla których wszyscy parafianie Polacy i Węgrzy mieli i mają wiele szacunku i sympatii. Następnie złożono wieniec przy znajdującym się w ogrodzie pomniku pierwszego proboszcza polskiej parafii w Budapeszcie, ks. Wincentego Danki.

Obchody 90-lecia poświęcenia budapeszteńskiego Kościoła Polskiego p.w. Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych uświetnił swoimi koncertami w sobotę i w niedzielę dziecięco-młodzieżowy zespół "Serduszka" ze Szczecina. Po Mszy św. dali nam koncert pieśni patriotycznych, w śpiew których włączyła się cała Polonia zgromadzona w kościele.

Małgorzata Soboltyński

Co nowego w Polonii Novej?

20 listopada 2016 roku Stowarzyszenie Kulturalne Polonia Nova zorganizowało kolejne spotkanie z serii: „Literatura w czekoladzie”, skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Pod okiem logo-pedki Aleksandry Młodożeniec dzieci wzięły udział w warsztatach pięknego czytania i improwizacji teatralnej. Dwudziestu sześciu młodych uczestników zmierzyło się też z „gimnastyką dla języka” oraz kreatywną zabawą w teatr. Duża frekwencja potwierdza, że propozycja Polonii Novej jest bardzo lubiana i potrzebna. Dobra zabawa połączona z edukacją zawsze znajduje wielu chętnych.

19 listopada Polonia Nova zorganizowała także wykład w ramach Uniwersytetu Otwartego: Polacy w translokacji i transnarodowej przestrzeni. O nowych wzorach migracji i ich konsekwencjach - wywołały on żywą dyskusję wśród sporego grona słuchaczy. Prelegentem był Pan Profesor Wojciech Łukowski.

inf. Polonia Nova

A lengyel Kleksiki együttes lépett fel Zuglóban

Szláv napi rendezvényt tartottak Budapest XVI. kerületében, a Zuglói Civil Házban november 19-én. A szombat délután kezdődő programon különböző nemzetiségek mutatkoztak be – lengyel, horvát, ruszin és szlovák.

A köszöntőt követően lengyel népdalokkal lépett fel a lengyel Kleksiki együttes, a Lipa szlovák néptánc együttes, valamint a Horvát Általános Iskola Hosig zenekara. A ruszin nemzetiséget a fából készült xilofonon játszó Donyec Sztjepán képviselte, akit Bacs János kísért zongorán.

A fellépők egytől egyig nagy sikert arattak a népes közönség körében. Lengyel részről jelen volt dr. Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Pál Károly, a Zuglói Lengyel Önkormányzat elnöke és Kozirowski Krisztina alelnök. A nemzetiségek bemutatkozása után sor került a különböző nemzetiségi ételek kóstolására. Természetesen a lengyel gasztronómia is képviseltette magát – bigoszt is lehetett kapni.

Az eseményt a Zuglói Horvátok Önkormányzata, a Zuglói Lengyel Önkormányzat, a Zuglói Ruszin Önkormányzat és a Zuglói Szlovákok Önkormányzata szervezte.

Ijjas Anna

Lengyel zsidók – zsidó lengyelek c. kiállítás Békéscsabán

A Békéscsaba Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata és a Magyar-Lengyel Baráti Kulturális Egyesület szervezésében, a békéscsabai Lencsési Közösségi Házban 2016. november 12-én megrendezett Lengyel zsidók – zsidó lengyelek c. kiállításon Dr. Goldmann György, a Békés Megyei Zsidóságért Alapítvány kuratóriumi elnöke és Takács Malgorzata a Budapesti Lengyel Intézet főmunkatársa, mint díszvendég vett részt.

Leszko Malgorzata, a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte a tagságot és az érdeklődőket. Ünnepi beszédében kiemelte, hogy Békéscsabán Lengyel Napot minden évben november hónapban rendezünk, emlékezve a Lengyel Függetlenség Napijára (november 11). Megtudtuk, hogy ez az ünnep 1918-hoz kapcsolódik, amikor is Lengyelország 123 év elnyomás után kivívta függetlenségét és szabadságát. Addig orosz, porosz és osztrák fennhatóság alatt állt. Ez a nap örömteli, a november 11-i dátum mind a mai napig a lengyel hazafiság, nemzeti öntudat és a hazáért folytatott évszázados küzdelmek szimbóluma.

A Chopin kórus előadásában lengyel és magyar népdalok feldolgozását hallhattuk.

Dr. Goldmann György megnyitójában kitért arra, hogy minden népnek meg van a maga holokausztja. Ma a jelen és a jövő problémáit kell megoldani és előre kell tekinteni.

A kiállításon szereplő tizenkét lengyel-zsidó származású, tevékenységükkel a világnak kiemelkedően sokat adó személyiségek közül nehéz bárkit is kiemelni. Sorrend és rangsor nélkül: Zygmunt Bauman (szociológus, filozófus), Ludwik Hirszfild (mikrobiológus), Helena (Chaja) Rubinstein (üzletasszony, szépségipar), Isaac Bashevis Singer (Nobel-díjas író), Bruno Schulz (író, képzőművész, irodalomkritikus és rajztanár), Roman Polanski (Oscar-díjas lengyel színész, film- és színházi rendező, forgatókönyvíró), Icchak Lejb Perc (író, költő, újságíró), Max Factor (kozmetika), Ryszard Horowitz (szürrealista fotóművész), Ludwik Zamenhof (szemészorvos, filológus, az eszperantó nyelv megalkotója.), David Ben-Gurion (államalapító), Arthur Rubinstein (zongoraművész).

Takács Malgorzata a tárlat bemutatásakor számtalan érdekes történetet mondott el a fent említett híres emberek életéből.

Így például megemlítette, hogy Max Factor utcai sminkesként kezdte, filmszínészeket sminkelt és az ott szerzett tapasztalatokból fel tudta építeni saját vállalkozását, amiből világcég lett. A Max Factor márka története 1909-ben kezdődött, amikor is Maximilian Faktorowicz kozmetikus megalapította az amerikai smink márkát Kaliforniában. A céget 1991-ben megvásárolta a Procter & Gamble. A Max Factor ma is smink márka, mely arc, ajak, szem és köröm sminkeket gyárt.

Érdekes története van Helena (Chaja) Rubinstein üzletasszonynak is. Ő szembe szállva a családi hagyománnyal, nem jó férjet keresett, hanem 1 tégely kozmetikai krémmel elindulva Ausztráliába egy teljes birodalmat épített fel. Hosszú ideig ő volt a leggazdagabb nő a világon.

A kiállításon mind a 12 ember életéről egy rövid, jól olvasható magyar és angol nyelvű leírat található.

Takács Malgorzata kellemes intellektuális élményszerzést kívánt az érdeklődő látogatóknak. Aprósütemény és üdítő italok fogyasztása közben, gondolatébresztő baráti beszélgetések folytak a díszvendégek és az egyesület tagjai közt. Ismét komoly értékekkel gyarapodhattunk.

Leszko Malgorzata

BAL ANDRZEJKOWY W ÚJBUDZIE

W Újbudzie, czyli XI dzielnicy Budapesztu, powstał jeden z pierwszych samorządów dzielnicowych mniejszości polskiej. Zadaniem tego samorządu było zjednoczenie Polaków i ludzi, mających polskie korzenie, mieszkających w dzielnicy. Imprezy były organizowane dla wszystkich chętnych z całego Budapesztu. Zastępczyni ówczesnego przewodniczącego, Władysława Rege, wpadła na pomysł zorganizowania zabawy andrzejkowej. I mimo skromnych warunków w Domu Kultury był to przysłowiowy „strzał w dziesiątkę”. Przybyło na nią wielu przedstawicieli Polonii i ich współmałżonków lub węgierskich przyjaciół. Świadczyło to o tym, że trzeba kontynuować coś, co tak dobrze się zaczęło. Andrzejki przylgnęły zatem do XI dzielnicy i z roku na rok są coraz lepsze.

- W tym roku Bal Andrzejkowy odbył się 26 listopada w hotelu Ventura, już po raz siedemnasty - mówi przewodniczący Samorządu XI dzielnicy, Béla Pauer. Zostałem wybrany na to stanowisko w październiku 2014 r. i oczywiście musiałem kontynuować tę jakże chlubną tradycję. Do tej pory na balu zjawiało się co najwyżej 80 osób, w tym roku aż 116, zarówno Polaków, jak i Węgrów. Z żalem musieliśmy odmawiać tym, dla którym zabrakło miejsca, ale więcej osób już by się nie zmieściło. Tego samego dnia odbywała się polsko-węgierska konferencja młodzieżowa z udziałem również m.in. przedstawicieli Senatu, „Wspólnoty Polskiej”, sejmiku węgierskiego, musiało się więc znaleźć i miejsce dla młodzieży.

Do tańca przygrywał znakomity 7-osobowy zespół SOUND MACHINE z wokalistami Magdaleną Maisel i Zdzisławem „Szczypiołem” Bagudio. Wszyscy oni są absolwentami Akademii Muzycznej w Katowicach. Wykonywali hity muzyczne zagranicznych i polskich wykonawców.

Specjalnie dla uczestników balu wystąpił też znany nie tylko w Polsce, ale i na świecie tenor i dyrektor Orkiestry im. Arcyksiężnej Marii Krystyn Habsburg, Sylwester Targosz-Szalonek. Oczywiście była i kolacja w formie szwedzkiego stołu, no i loteria fantowa. Fanty dostarczyły niektóre firmy, a i po prostu uczestnicy balu. Mocniejszymi trunkami obdarował z kolei winiarz z Kisköre. Dochód z loterii postanowiono przekazać na działalność dwóch przedszkoli: przy PSK im. J. Bema i przy Domu Polskim. Towarzystwo świetnie się bawiło, a mimo późnych godzin nocnych goście najchętniej nie zeszliby z parkietu. - Poza balem, co jeszcze robicie? - pytamy Bélé Pauer. - Wkrótce będziemy mieli do dyspozycji pomieszczenie klubowe, a póki co współpracujemy z polskimi organizacjami kulturalnymi i samorządami: Wspomogliśmy finansowo PSK im. J. Bema, sponsorowaliśmy wyjazd chóru Św. Kingi do Warszawy na warsztaty, zapłaciliśmy za wynajem autobusu na niedawną wycieczkę do Wisły. Liczymy na to, że zakres naszej pracy poszerzy się w momencie, gdy będziemy już mieli własny klub. Dziękujemy za informację, życzymy realizacji wszystkich planów i niejednego jeszcze balu andrzejkowego.

Alicja Nagy, fot. K. Barsi

András Bál Újbudán

A hagyományokhoz híven idén is megrendezésre került az András Bál az újbudai Hotel Venturában november 26-án. A mulatság szombat este 19.00 órakor kezdődött, amikor a meghívott vendégek megérkeztek és elfoglalták helyüket a pazarul felszerelt bálteremben. Az idei András Bál megnyitóján Újbuda Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke, Pauer Béla köszöntötte a jelenlevőket. Köztük helyet foglalt dr. Csúcs Lászlóné Halina, lengyel parlamenti szószóló, dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, valamint lengyel és magyar barátok, ismerősök, rokonok.

Egész este bőséges svédasztalos vacsora állt mindenki rendelkezésére. A talpalávalót a lengyel Sound Machine szolgáltatta. Egy ária erejéig Sylwester Targosz-Szalonek is elkápráztatta a közönséget, amíg a zenekar pihent.

A táncos kedvűek sem kérték magukat sokáig, a táncparkett egész este zsúfolásig megtelt. Az András Bál csúcspontja a tombolahúzás volt, amelyen szinte mindenki részt vett, a nyertesek értékes ajándékokat vihettek haza, és mindenki egy remek este élményével gazdagodott.

Ijjas Anna

Nemzetiségek kórusfesztiválja Újpesten

November 27-én délután négykor, Advent első vasárnapján az Újpesti Kulturális Központban nemzetiségi kórusfesztivált rendeztek. A népes közönséget Kutnyánszky

Edina, az újpesti Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, Tóth Gábor, a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, valamint a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat képviselőiben Priszler György és Ilona Herich köszöntötte. A rövid bevezető után ünnepélyesen meggyújtották az adventi koszorú első gyertyáját. A fesztiválon a nemzetiségek részéről adventi és karácsonyi dalokkal hat kórus lépett fel, közben néptáncgyűttesek és népzeneészek színesítették a programot. Lengyel részről a közkedvelt Wisła családi együttes és a kárpátaljai vajdasági Niskóból érkezett Sur Echo kórus állt ki a színpadra. Mindegyik fellépő nagy tetszést aratott. A hallgatóság soraiban helyet foglaltak Priszler Györgyné és Zbigniew Kotuła, Nisko város tanácsának tagja is. A fesztivált követően – amelyet idén már ötödik alkalommal rendeztek meg – a Kulturális Központban ünnepélyes és kötetlen hangulatú fogadásra került sor, amelyhez a fellépők és a közönség egyaránt csatlakozott.

Ijjas Anna

Tatabányai Nemzetiségek Napja

A Tatabányai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat és az Országos Lengyel Önkormányzat közös szervezésében november 20-án került megrendezésre a Nemzetiségek Napja.

Az előzmény több mint 15 évre nyúlik vissza. Annak idején éppen a lengyel önkormányzat kezdeményezésére kezdődött el

a sorozat, ami szorosan kötődött a karácsonyhoz. A résztvevők a Tatabányán regisztrált nemzetiségek: a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, a Görög Nemzetiségi Önkormányzat és a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat.

Először a rendező önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Turainé John Katalin alpolgármester asszony hivatalosan megnyitotta a rendezvényt. Elhangzottak a jelenlevő nemzetiségek - roma, német, szlovák és lengyel - himnuszai, majd a nemzetiségi műsorok következtek. A hivatalos program végén ételkóstolás volt mind a négy nemzetiség részéről. A felhőtlen szórakozásról lengyel fellépők gondoskodtak: Klaudia i Kasia Chwolka páros - anya és lánya - énekelt, valamint a Wesołe Kruszynki együttes humoros táncokat adott elő 6 különböző öltözkében.

A népes közönség soraiban helyet foglalt dr. Rónayné Slaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, valamint Szalai Árpád, a Tatabányai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is.

Ijjas Anna

„Bogactwo ubóstwa” – wystawa we Wrocławiu

17 listopada w kościele św. Elżbiety Węgierskiej przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu została otwarta wystawa „Bogactwo ubóstwa. Święte kobiety Polski i Węgier w Średniowieczu”. Organizatorami wystawy są Konsulat Generalny Węgier z Krakowa, Parafia Św. Elżbiety we Wrocławiu i Fundacja Studium Culturae Ecclesiae.

Wystawa powstała z okazji Roku Kultury Węgierskiej 2016/2017 dzięki wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu Węgier oraz Instytutu im. Balassiego. Organizatorami wystawy są Uniwersytet Jagielloński i Katolicki Uniwersytet im. P. Pázmánya w Piliscsabie, wraz z Klasztorem Franciszkanów w Krakowie i krakowskim Konsulatem Generalnym Węgier. Autorami koncepcji merytorycznej są Adreinn Körmendy i Stanisław A. Sroka.

Tytuł doskonale oddaje charakter wystawy z dwóch powodów. Po pierwsze skromna wystawa skromnych kobiet, choć księżniczek, opowiadała o całym bogactwie ich charakterów i cnót, które wykorzystywały na działalność dobroczynną, oświatową, kulturotwórczą i gospodarczą kraju, w którym przyszło im zamieszkać. Wszystko dzięki chrześcijańskiemu wychowaniu, które otrzymały w swoich rodzinach. Po drugie te skromne kobiety nawet po śmierci, mimo rozlicznych zasług, znalazły się w bardzo skromnym miejscu, w mrocznym kościele, z dala od tętniącego wycieczkami Rynku i Ostrowa Tumskiego.

AW.

KOSZORÚZÁS A GULAGRA ELHURCOLTAK EMLÉKÉRE KŐBÁNYÁN

November 25-én délelőtt, Kőbányán, az Állomás utca-Korponai utca sarkán a Szovjetunióba hurcolt magyarok emléktáblájánál ünnepélyes koszorúzásra került sor. Az eseményt Jógáné Szabados Henrietta, Budapest Főváros X. kerületi Kőbányai Polgármesteri Hivatal civil és nemzeti

ségi referense vezette. A megemlékezésen beszédet mondott Radványi Gábor, Kőbánya alpolgármestere.

– Mintegy hatszázezer magyar hadifogoly járta meg a Gulagot. Elődeinktől nemcsak tárgyakat öröklünk, hanem tovább éljük az ő életüket is. Az örökség felelősség is. A javakat el lehet tékozolni, fel lehet élni, akkor pedig csak a mulandóság marad. Elődeink életét is el lehet tékozolni, mégpedig felejtéssel. Azért gyűltünk itt össze, hogy emlékezzünk a Szovjetunióba elhurcolt honfitársainkra. A kommunista diktatúra nem válogatott magyar, német, roma, lengyel, ruszin, horvát, örmény vagy más népek polgárai között – fogalmazott többek között Radványi Gábor.

A helyszín választása sem véletlen. Kőbánya alsó vasútállomásánál indultak hosszú útjukra a rabok, ahonnan sokan nem tértek vissza. Sokuk talpa itt ért utoljára magyar földet.

Az alpolgármester úr hozzátette, hogy két éve a kőbányai nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezésére történt az emléktábla avatása. Mert a nemzetiségi önkormányzatok képviselőinek összehangzó akarata volt, hogy a múltat nem elhallgatni, hanem megismerni és értelmezni, az áldozatok emléke előtt pedig tisztelni kell.

Az emléktáblánál koszorút helyezett el Kőbánya Önkormányzata és az '56-os Magyarok Világszövetségének kőbányai szakszervezete.

A kőbányai nemzetiségek közül Halász Dezső, a Kőbányai Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese és Medveczky Katalin, a Kőbányai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnök asszonya koszorúzott, az Országos Lengyel Önkormányzat képviselőjében pedig Lapis Balázs hivatalvezető kollégáival együtt mécseseket helyezett el.

Ijjas Anna

Szent Margit legendája - Könyvbemutató a lengyel Házban

Bemutatták a Szent Margit legendája című könyvet a kőbányai Lengyel Házban november 20-án. A kötetet Piotr Stefaniak történész szerkesztette, magyarra pedig Rostetter Szilveszter fordította, akivel rövid bevezetőt tartottak a népes közönség és az érdeklődők előtt. A bevezető után sor került a dedikálásra és a könyvből is sokan vásároltak.

A könyvben olvashatjuk Ráskai Lea Margit-legendáját, nyomon követhetjük Szent Margitnak és családjának,

valamint rendjének – a domonkos rendnek – történetét, megismerkedhetünk a Szent Margit ábrázolásokkal a középkortól napjainkig, s megtaláljuk benne a világ valamennyi ismert Margit templomának képét is.

Az album két nyelven jelent meg, lengyelül és magyarul, a domonkos rend fennállásának 800. évfordulója, valamint a lengyelországi Magyar Év alkalmából.

Ijjas Anna

Msza św. w IV dzielnicy

Zawsze w trzecią niedzielę miesiąca ksiądz proboszcz parafii polskiej w siedzibie SNP w Újpeszcie odprawia msze św. Tym razem msza przypadła na święto Chrystusa Króla, na 20 listopada. Na zakończenie mszy św. ksiądz odczytał Jubileuszowy Akt przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana. W akcie tym prosiliśmy, by Jezus królował nam nad Polską i całym naszym Narodem, żyjącym w Ojczyźnie i w świecie.

Po komunii św. księdzu i siostrze złożyła życzenia Julia Deák, która na flecie zagrała utwór Vivaldiego. Po mszy św. specjalnie dla Jubilatów - księdza i siostry - Lajos zagrał na cymbałach znane utwory muzyki klasycznej.

Na zakończenie wszyscy zaśpiewali pieśń „Chrystus wodzem, Chrystus królem”.

Asia Priszler

Kövér László: mások számára is jó példa a lengyel-magyar barátság

Az Országgyűlés elnöke a Kossuth Rádió Vasárnapi Újság című műsorának volt a vendége.

„Színes etnikai térkép az, amit országhatárok szabdalnak a Baltikumtól a Balkánig, és a megértéshez, a kölcsönös tisztelethez, a méltóság kölcsönös elismeréséhez hosszú út vezet” – fogalmazott a lengyel-magyar barátság éve kapcsán a házelnök. Elmondta, hogy a lengyel-magyar barátság viszont példa lehet az európai országok számára. A lengyelekkel jelenleg megint közös oldalon áll Magyarország, csak most éppen a szövetségeseinkkel vannak problémáink például a migránsválság kapcsán, ami országainkat szintén összeköti.

Az Országgyűlés elnöke szerint a visegrádi országokat (V4) alapvető érték- és érdeazonosság köti össze. Ezek arra inspirálják mind a négy ország kormányát, hogy próbáljanak meg pragmatikusan együttműködni, mert „mindannyian megértettük, hogy az Európai Unió (...) az érdekharcoknak a színtere”. „Ha itt összefogunk, akkor olyan súlyt képezhetünk együtt”, amit már számításba kell venni a régebbi nyugat-európai tagállamoknak is. „Igazán akkor leszünk erősek és függetlenek, ha egymással olyan tartós és szoros kapcsolatra lépünk, amelynek lehetőségét kihasználva össze tudjuk adni azt az erőt, amit ez a négy ország jelent”. Kövér László szerint most már legalább azt elérték, hogy félre tudják tenni a kérdéseket, amelyekben „bizonyosan nem tudnak közös nevezőre kerülni”, és előtérbe tudják állítani azokat, amelyekben közösek az érdekek.

A lengyel-magyar viszony még a V4-eken belül is különleges.

szerk.

Przyjaźń polsko-węgierska według László Kóvéra

Marszałek węgierskiego Zgromadzenia Narodowego László Kövér w jednym z niedawnych wywiadów udzielonych Radiu Kossuth podkreślił wagę polsko-węgierskiego braterstwa i przyjaźni. Powiedział, iż tradycja polsko-węgierskiej przyjaźni powinna stanowić przykład dla innych narodów europejskich.

Niestety w dzisiejszych, niełatwych czasach łączą nas także wspólne problemy, np. problem nielegalnych emigrantów. W obliczu wyzwań i problemów, przed którym stoją państwa Unii Europejskiej wspólnie węgiersko-polskie działania może wpłynąć na polepszenie sytuacji obu krajów i sprawić, by stały się poważnym partnerem na arenie europejskiej. Współpraca w ramach krajów V4 również powinna przynosić efekty, tylko wtedy państwa Europy Środkowej będą silne i niezależne, jeżeli będą działać razem w

imię wspólnych interesów i wspierać się wzajemnie. W ramach Europy Środkowej, jak podkreślił marszałek László Kövér, wzajemne relacje między Polską a Węgrami są wyjątkowe.

red. fot. wikipedia.hu, M. Józefaciuk

Budapest: I. Lengyel – Magyar Ifjúsági Fórum

November 26-án a budapesti Új Városháza dísztermében került megrendezésre az I. Lengyel – Magyar Ifjúsági Fórum, amelyen lengyelországi, magyarországi és ausztriai vendégek is tiszteletüket tették. A Fórumon részt vett Kazimierz Kuberski, a Lengyel Köztársaság Elnöki Kancellária Határon túli Lengyelek Kapcsolattartásával Foglalkozó Hivatal igazgatója, dr. Csúcs Lászlóné Halina, parlamenti lengyel nemzetiségi szószóló, Marcin Sokołowski, a Lengyel Köztársaság budapesti konzulja, Krzysztof Łachmański, a „Wspólnota Polska” Egyesület alelnöke, Andrzej Wyczawski, az Erasmus+ Program igazgatója és az Oktatásfejlesztési Alapítvány vezetőségének tagja, Török Tamás, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes titkárságának vezetője, Szeles Csongor, az Emberi Erőforrás Minisztérium Ifjúsági Szervezési Osztály megbízott osztályvezetője, Teresa Kopeć, a Fórum Polonia Ausztriai Lengyel Szervezetek Közösségének elnöke, valamint szép számban megjelentek lengyel, magyarországi lengyel és magyar fiatalok, többek között Wrocławból, Budapestről és Pécsről.

A Fórum fontos momentuma volt az együttműködési szándéknyilatkozat aláírása a Fórum Polonia Ausztriai Lengyel Szervezetek Közössége és a Fővárosi Lengyel Önkormányzat között, amely tartalmazza: az együttműködési szándékot közös tudományos és tudományt népszerűsítő konferenciák szervezésére; a Felek segítségnyújtását a tevékenységükben megfogalmazott programjainak megszervezésében, valamint azokon való részvételben; együttműködést az információk továbbításában, a tevékenységek és az elért sikerek közös promótálásában; Lengyelország, a lengyel kultúra és tudomány népszerűsítését Magyarországon és Ausztriában, valamint a mindkét ország területén élő fiatal lengyelek eredményeinek támogatását.

A konferencia előadásai bővelkedtek érdekes témákban. A nemzeti identitás, avagy a velünk és bennünk élő, formálódó folyamat című előadás Szeles Csongortól (EMMI, Ifjúsági Szervezési Osztály mb. osztályvezető) hangzott el, Bagi Dániel (Pécsi Tudományegyetem) a lengyel – magyar kapcsolatok kutatási lehetőségeinek kérdését tárgyalta a közép-európai kontextusban. Mitrovits Miklós (Magyar Tudományos Akadémia) beszélt az 1956-os forradalom idején zajló lengyel – magyar kölcsönhatásokról, és ezek hatásairól a lengyel ellenzéki mozgalomra. Szymon Stachera (Uniwersytet Wrocławski) a történelem nemzeti identitás alakulására gyakorolt hatását taglalta. Pálfalvi Lajos Krzysztof Varga magyar trilógiájáról értekezett, végül Janiec-Nyitrai Agnieszka a magyarországi lengyel média szerepét mutatta be a magyarországi fiatal nemzedék identitásának kialakulásában a Polonia Węgierska hivatal példáján keresztül. A program tartalmazta még a Mitrovits Miklós által moderált beszélgetést, zárásként pedig az AZNAP Projekt, egy budapesti zenekar zenélt. A házigazda szerepét a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, Dr. Várnai Dorota töltötte be, aki kiemelte, hogy a Fórum célja az volt, hogy a fiatalokat aktivizálja, és a Polonia működésében való részvételre sarkallják, valamint igyekeznek megkeresni azokat az új formákat, amelyek a fiatalok érdeklődési körének megfelelnek, és mindezt az „Identitás – Kultúra – Történelem” kontextusában.

A Fórum fővédnökei: Tarlós István, Budapest főpolgármestere, dr. Paweł Poszytek, az Oktatásfejlesztési Alapítvány főigazgatója, a rendezvény védnöke pedig dr. Csúcs Lászlóné Halina, parlamenti lengyel nemzetiségi szószóló. Az eseményt támogatta a „Wspólnota Polska” Egyesület.

szerk.

I Polsko - Węgierskie Forum Młodzieżowe

26 listopada w Budapeszcie w sali paradnej prezydenta Budapesztu (Új Városháza) odbyło się I Polsko - Węgierskie Forum Młodzieżowe z udziałem gości z Polski, Węgier oraz Austrii, a wśród nich m.in. obecni byli Kazimierz Kuberski dyrektor Biura ds. Kontaktów z Polakami za Granicą w Kancelarii Prezydenta RP, dr Halina Csúcs Lászlóné rzecznik narodowości polskiej w ZN Węgier, Marcin Sokołowski konsul RP w Budapeszcie, Krzysztof Łachmański wiceprezes Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", Andrzej Wyczawski dyrektor Programu Erasmus+ i członek zarządu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Tamás Török dyrektor departamentu w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich RW, Csongor Szeles dyrektor departamentu ds. młodzieży w MZL RW, Teresa Kopeć prezes Forum Polonii w Austrii, polska, polonijna i węgierska młodzież akademicka m.in. z Wrocławia, Pécsu i Budapesztu.

Ważnym elementem Forum było podpisanie listu intencyjnego dotyczącego nawiązania współpracy pomiędzy Wspólnotą Polskich Organizacji w Austrii Forum Polonii a Stołecznym Samorządem Polskim w Budapeszcie w zakresie: Współpracy merytorycznej w zakresie współorganizacji konferencji naukowych i popularnonaukowych. Wspierania merytorycznego przygotowania oraz uczestnictwa w przedsięwzięciach obejmujących programową działalność Stron. Współpracy w dziedzinie przepływu informacji. Wzajemnej promocji działalności i osiągnięć. Promocji Polski, polskiej kultury i nauki na Węgrzech i w Austrii, a także wspieraniu osiągnięć młodych Polaków w obu krajach.

Bogata i ciekawa była warstwa merytoryczna konferencji. O tożsamości narodowej czyli procesie kształtującym się z nami i w nas mówił Csongor Szeles (MZL RW), Dániel Bagi (Pécsi Tudományegyetem) wprowadził w zagadnienie możliwości badań stosunków historycznych polsko-węgierskich w kontekście środkowoeuropejskim.

Miklós Mitrovits (Magyar Tudományos Akadémia) mówił o wzajemnych wpływach polskich i węgierskich w czasie rewolucji 1956 roku i ich wpływie na polską opozycję. Szymon Stachera (Uniwersytet Wrocławski) o wpływ historii na kształtowanie tożsamości narodowej. Lajos Pálfalvi (Pázmány Péter Tudományegyetem) o węgierskiej trylogii Krzysztofa Vargi, a Agnieszka Janiec-Nyitrai (Eötvös Loránd Tudományegyetem) o roli mediów polonijnych w kształtowaniu się tożsamości

młodego pokolenia na Węgrzech na przykładzie miesięcznika Polonia Węgierska. W programie forum przewidziano też interaktywną rozmowę z młodzieżą, moderowaną przez Miklósa Mitrovitsa, a całość zakończył interesujący występ zespołu młodzieżowego AZNAP Projekt z Budapesztu. Funkcję gospodyni Forum pełniła przewodnicząca Stołecznego Samorządu Polskiego w Budapeszcie dr Dorota Várnai, która podkreśliła, iż celem przewodnim Forum jest integracja i aktywizacja młodzieży do działalności polonijnej, a także poszukiwanie nowych form odpowiadających zapotrzebowaniu i zainteresowaniom młodych ludzi, a wszystko to w kontekście "Tożsamość - Kultura - Historia".

Patronat honorowy nad Forum zorganizowanym przez Stołeczny Samorząd Polski sprawowali: prezydent Budapesztu István Tarlós, dyrektor generalny Fundacji Rozwoju systemu Edukacji dr Paweł Poszytek i rzecznik narodowości polskiej w ZN Węgier dr Halina Csúcs Lászlóné, a finansowo wsparło Stowarzyszenie "Wspólnota Polska".

(b.)

Nauczyłam się czytać po polsku przeglądając „Elementarz” –

rozmowa z Kingą Chrzanowską, absolwentką Szkoły Polskiej

Urodziła się Pani w Polsce, a kiedy miała Pani trzy lata cała Pani rodzina przeprowadziła się na Węgry. Czy pamięta Pani coś z Polski?

Pamiętam spacerować z Tatą w Parku Skaryszewskim i zapach czekolady z fabryki czekolady Wedel nieopodal parku. Pamiętam też blok, w którym mieszkaliśmy przy Rondzie Waszyngtona i wielki zegar na nim.

Jak nauczyła się Pani czytać i pisać po polsku?

Już mieszkając na Węgrzech często przeglądałam-czytałam „Elementarz”, omijałam przy tym za długie teksty na końcu i zaczynałam go od nowa :-).

Kiedy zaczęła Pani chodzić do Szkoły Polskiej? Jak wspomina Pani ten okres?

Dopiero w szkole średniej zaczęłam uczęszczać do szkółki niedzielnej w Szentendre, gdzie wtedy mieszkałam. Jako nastolatka, nie zawsze mi się podobały dodatkowe zajęcia, ale jestem pewna, że te zajęcia i konkursy recytatorskie pomogły mi się bardziej rozwinąć językowo.

Po zdaniu matury postanowiła Pani studiować w Polsce europeistykę. Dlaczego?

Dostałam stypendium Rządu RP i była podana lista kierunków do wyboru. Najpierw wybrałam kierunek stosunki międzynarodowe, ale ze względu na zbyt dużą ilość studentów z różnych krajów, z Węgier (ze stypendium) przyjęli tylko jedną osobę, moją koleżankę. Europeistyka jest wykładana na tym samym wydziale – Dziennikarstwa i Nauk Politycznych, więc sporo przedmiotów pokrywało się ze stosunkami międzynarodowymi. Chciałam studiować w Warszawie, bo mam rodzinę w okolicach stolicy (30 km) i zawsze miałam sentyment do miasta, w którym się urodziłam.

Jak potoczyły się dalej Pani losy?

Podczas studiów miałam różne prace dorywcze i związane z nimi szkolenia, dzięki którym zdobyłam odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje, by zostać po studiach zatrudnioną w międzynarodowej firmie transportowej. Pracując tam poznałam swojego przyszłego męża, który po trzech latach skorzystał z propozycji pracy naszej firmy za granicą. Pracujemy w Holandii i mieszkamy w Belgii przy granicy z Holandią.

Czy mieszkając w Belgii nie tęskni Pani za węgierską i polską kulturą?

Czasami tęsknię, ale wracamy z mężem na prawie każde święta na Węgry i do Polski. Tutaj, w Belgii, poznałam też Polaków i Węgrów.

Czy utrzymuje Pani kontakty z belgijską Polonią?

Nie, Polonia w Belgii wydaje mi się mniej zorganizowana niż na Węgrzech i jest skupiona bardziej w okolicach większych miast, a ja mieszkam w mniejszym miasteczku.

Jakie są Pani dalsze plany zawodowe i prywatne?

Sama chciałabym znać odpowiedź na to pytanie! Im mniej planuję, tym lepiej wszystko się udaje, spontaniczne i szybkie decyzje są naszą specjalnością z mężem.

Teraz uczy się Pani języka holenderskiego. Który z języków, które Pani zna, było najtrudniej opanować?

Najtrudniejszy był niemiecki, ale dzięki niemu udało mi się szybko nauczyć języka holenderskiego.

Jest Pani prawdziwą kosmopolitką. Co jest dla Pani najbliższe z polskiej, węgierskiej i belgijskiej kultury?

Lubię gościnność Polaków i Węgrów, podoba mi się holenderski porządek i dokładność oraz belgijska tolerancja.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy dalszych sukcesów.

CO BĘDZIE?

• W dniu 1 stycznia w Nowy Rok msze polskojęzyczne w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędą się o godz. 10.30 i 18.00. W tym dniu obchodzone jest święto Bożej Rodzicielki Maryji i dzień modlitwy o pokój na świecie.

• W dniu 6 stycznia w święto Trzech Króli w Kościele Polskim w Budapeszcie msza święta rozpocznie się o godz. 17.00.

• W dniu 8 stycznia w Niedzielę Chrztu Pańskiego po mszy świętej rozpoczynającej się o godz. 10.30 w Kościele Polskim w Domu Polskim odbędzie się wspólne polonijne kołędowanie i otwarcie wystawy, na które zaprasza Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha.

• W dniu 13 stycznia w Kościele Polskim w Budapeszcie o godz. 17.00 rozpocznie się nabożeństwo fatimskie.

• W dniu 15 stycznia w kaplicy u oo. Dominikanów o godz. 16.00 w Szentendre odbędzie się polskojęzyczna msza, na którą zaprasza tamtejszy SNP.

• W dniu 15 stycznia SNP IV dzielnicy Budapesztu zaprasza na godz. 15.00 do swojej siedziby na mszę świętą w intencji babć i dziadków.

• W dniu 22 stycznia o godz. 10.30 w Kościele Polskim w Budapeszcie sprawowana będzie msza święta w intencji polonijnych babć i dziadków.

b.

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

MI LESZ?

• Január 1-jén, Újév napján a budapesti Lengyel Templomban 10.30-kor és 18.00 órákor lengyel nyelvű szentmise lesz. Ezen a napon ünnepeljük Szűz Máriát, Isten anyját, és ez a béke világnapja.

• Január 6-án, Vízkereszt ünnepén a budapesti Lengyel Templomban 17.00 órákor lesz szentmise.

• Január 8-án, Vízkereszt vasárnapján a 10.30-kor kezdődő szentmisét követően a Lengyel Házban közös karácsonyi dallal egybekötött kiállítás-megnyitó lesz, amelyre szeretettel vár mindenkit a Szent Adalbert Magyarországi Lengyel Katolikusok Egyesülete.

• Január 13-án a budapesti Lengyel Templomban 17.00 órákor fatimai ájtatosság lesz.

• Január 15-én a szentendrei dominikánus kápolnában 16.00 órákor lengyel nyelvű szentmise lesz, amelyre szeretettel vár mindenkit a helybéli LNÖ.

• Január 15-én a Budapest IV. kerületi LNÖ székházában 15.00 órákor szentmise lesz a nagyszülőkért.

• Január 22-én a budapesti Lengyel Templomban 10.30-kor szentmise lesz a nagyszülőkért.

ROZMOWA Z HISTORYKIEM PIOTREM STEFANIAKIEM

Dobiegający końca rok 2016 obfitował w liczne wydarzenia i jubileusze, zarówno w Polsce, jak i na Węgrzech. Obchodziliśmy 1050-lecie Chrztu Polski i przyjęcia nas w poczet świata chrześcijańskiego. Zarówno Polska, jak Węgry, obrały sobie Maryję za Patronkę i Królową. Na Węgrzech stało się to już w 1038 r. tuż przed śmiercią pierwszego króla św. Stefana, w Polsce zaś 1 kwietnia 1656 r. król Jan Kazimierz złożył w katedrze lwowskiej ślubny Królowej Korony Polskiej, a 26 kwietnia 1956 r. na Jasnej Górze nastąpiło odnowienie Ślubów Narodu Polskiego. W 2016 r. uznanym w Polsce za rok węgierski odbyło się także ważne wydarzenie: Światowe Dni Młodzieży w Krakowie z udziałem papieża Franciszka, na które zjechała młodzież z różnych, nawet bardzo odległych krajów na kuli ziemskiej, w tym naturalnie i z Węgier.

Zarówno dla Węgrów, jak i Polaków, których łączy tysiącletnie więzi przyjaźni i współpracy, sprawą niezwykle ważną jest 800-lecie istnienia zakonu dominikanów ze względu na postać najmłodszej córki króla Béli IV, Małgorzaty, dla której stworzony został klasztor dominikanek na Wyspie Zajęczej, obecnie noszącej nazwę św. Małgorzaty, w którym ta święta z rodu Arpadów przebywała od wczesnego dzieciństwa aż do śmierci w wieku 28 lat. A św. Małgorzata była siostrą naszej św. Kingi, błogosławionej Jolenty, księżnej wielkopolskiej i błogosławionej Konstacji, księżnej halickiej.

I właśnie jeszcze w tym roku wyszła drukiem pięknie wydana przez Wydawnictwo TUM Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej dwujęzyczna książka krakowskiego autora, Piotra Stefaniaka w przekładzie na węgierski znanego Polonii na Węgrzech, założyciela i dyrygenta chóru św. Kingi przy Polskim Kościele w Budapeszcie, Szilvesztra Rostettera, zatytułowana „Legenda św. Małgorzaty” – „Szent Margit legendája”.

Z okazji prezentacji w Domu Polskim 20 listopada 2016 r. spotkał się z autorem i tłumaczem, aby porozmawiać z nimi na temat książki.

- Z Twojego życiorysu wiemy, że jesteś pisarzem, dziennikarzem, historykiem i podróżnikiem. Po raz pierwszy chyba spotkał się w Domu Polskim z okazji konferencji na temat świętych i błogosławionych córek króla Béli IV jakieś dziesięć czy jedenaście lat temu. Od tamtego czasu jesteś częstym gościem na Węgrzech, a historię tego kraju znasz na pewno lepiej niż niejeden Węgier. Kiedy zacząłeś pisać książki?

- Pierwsza moja książka „Dzieje dominikanek raciborskich” ukazała się w 2006 r. Obecna natomiast, już 25., traktuję jako dzieło życia.

- A więc obchodzimy nie tylko jubileusz 800-lecia zakonu dominikańskiego, ale również i Twój jubileusz: 10-lecia pracy pisarskiej i ukazanie się 25. pozycji książkowej. Przede wszystkim serdecznie gratulujemy. Skąd zainteresowanie zakonami, głównie dominikankami?

- Tak się złożyło, że moja mama przyjaźniła się z dominikankami krakowskimi. Miałem zatem możliwość zapoznać się z ich życiem i działalnością. Nie było to trudne, bo w Polsce jest kilka zgromadzeń dominikańskich, zarówno żeńskich, jak i męskich.

W Krakowie są to dominikanki klauzurowe, których patronem jest św. Dominik, ale w innych częściach kraju tercjarki i mniszki. Są zgromadzenia bezhabitowe, wyrosłe na gruncie duchowości franciszkańskiej mniszki. O nich napisałem książki „Dzieje mniszek dominikańskich w krajach słowiańskich” oraz „Mistyczki. Święte i błogosławione mniszki”. Na Węgrzech mniszek właściwie nie ma, ponieważ węgierskie mniszki od czasów wojny przebywają w Niemczech. A ponieważ jestem także historykiem i podróżnikiem, zaczął się mój „romans” z Węgrami. Postanowiłem przybliżyć postać św. Małgorzaty Węgierskiej, siostry naszej św. Kingi i błogosławionych Jolenty i Konstacji. Nie ma chyba turysty, który nie słyszałby o św. Małgorzacie, bo przecież duża wyspa w centrum miasta nosi taką nazwę. Tam znajdują się jeszcze ruiny klasztoru z czasów św. Małgorzaty, w którym w jej czasach przebywało nawet siedem zakonnic, plus służba i kilku dominikanów. Gdyby go Turcy nie zniszczyli, mógłby stać się nawet drugą Pannonholmą. W 50. latach ubiegłego wieku były nawet plany odbudowania go, no ale sytuacja nie sprzyjała tym planom. A w 1950 r. wszystkie zakony na Węgrzech zostały zlikwidowane i zaczęły się odnawiać dopiero po 1990 r. Obecnie zakon dominikanek czynnych znajduje się Budakeszi. Zajmują się one głównie szkolnictwem. Tam właśnie przebywa siostra Jadwiga Deák, która napisała doktorat poświęcony życiu św. Małgorzaty i która bardzo dużo mi pomogła przy pisaniu mojej ostatniej książki. Najpierw była to skromna książeczka „Święta Małgorzata Węgierska” wydana kilka lat temu.

- A teraz na jubileusz 800-lecia istnienia zakonu wyszła ta pięknie wydana, z mnóstwem pięknych kolorowych zdjęć kościołów, obrazów, rzeźb, ilustracji dotyczących św. Małgorzaty na całym świecie, nie mówiąc o pięknych kościołach jej imienia. W samym tylko Budapeszcie jest piękny kościół św. Małgorzaty na placu Lehel, w Újpestie itd. Jest tu piękny most św. Małgorzaty, wybudowany jeszcze w XIX w. jako drugi most w stolicy Węgier. Lepiej będzie, jeśli każdy zainteresowany życiem tej świętej zajrzy do książki. Była to ogromna praca, trwająca niemal dwa lata, ale na pewno warto było.

- Świadczą o tym również wpisy m.in. kardynała i prymasa Węgier, dr. Pétera Erdő, kardynała, metropolity Krakowskiego, Stanisława Dziwisza, wikariusza generalnego Ojców Paulinów, br. Maté Ferenc Barna, Prowincjała Polskiej Prowincji Dominikanów Pawła Kozackiego, a także Istvána Tarlósa, prezydenta Budapesztu.

- Bardzo długo moglibyśmy rozmawiać o książce, od której nie można się oderwać. Każda strona jest w niej ważna i mnóstwo pytań chciałoby się jeszcze zadać. Mam nadzieję, że będzie jeszcze okazja, by spotkać się tu, na Węgrzech. Jestem pewna, że pracujesz już nad czymś nowym.

- Teraz przygotowuję książkę o św. Jadwidze Śląskiej, żonie Henryka I Pobożnego, która kanonizowana została w 1267 r. w kościele Dominikanów w Viterbo przez papieża Klemensa IV i aż do 1997 była jedyną polską świętą. To bardzo ciekawa postać, czczona w wielu krajach, w tym także na Węgrzech.

- Dziękuję serdecznie za rozmowę. Jeśli idzie o samą książkę o św. Małgorzacie, to odsyłam do niej, zwłaszcza, że można ją jeszcze nabyć w Domu Polskim. Zachęcam do wzbogacenia nie tylko swojej wiedzy o św. Małgorzacie, ale i własnej biblioteczki.

Notowała Alicja Nagy, fot. AI

Megalakult a Derenk Öröksége Egyesület Interjú Torhány Imréné Katalinnal

Az idei Derenki Búcsún, a derenki kápolna előtt felszólalt Torhány Imréné Katalin is, aki az Országos Lengyel Önkormányzat testületében külső tagként vesz részt. Bejelentette, hogy megalakult a Derenk Öröksége Egyesület, amely nemrég hivatalosan is létrejött. Ennek kapcsán beszélgettünk.

Kinek köszönheti a lengyel nyelvtudását?

Lengyel nyelvtudásomért elsősorban szüleimnek és családom minden tagjának tartozom hálával. A legboldogabb ember vagyok a világon, hogy lengyelül tanulhattam. Eddig az életem és a pályám során szinte mindig minden élethelyzetben hasznomra vált, pl. diplomám megszerzésénél, vagy amikor Horvátországban eltévedtem, tegnapelőtt pedig Miskolcon egy ukrán teherautó kért útbaigazítást tőlem, felsorolni sem tudom... Szüleim megvárták, amíg magyarul meg tanultam írni és olvasni, majd amikor befejeztem az első osztályt keresztstzüleimhez adtak nyaralni. Az egész nyarat ott töltöttem. Ők Dél-Lengyelországban, Tychyben laknak. Innentől a nyaraimat Lengyelországban, keresztstzüleimnél töltöttem. Később, amikor már a magyar nyelvtannal ismerkedtem, szüleim kerestek nekem nyelvtanárt Miskolcon, aki elvállalta a nyelvóráimat. Emlékszem a legelső sikertelen nyelvvizsgámra, nem tudtam beszélni 14 évesen Borisz Jelcin Zöld pártjának a programjáról, persze ma már tudom, hogy a környezetvédelem volt a témája. Nyelvvizsgámat Debrecenben szereztem meg.

Mi köti Önt Derenkhez és a Derenki Búcsúhoz?

Elmúlt 10 éve annak, hogy kapcsolatba kerültem az Országos Lengyel Önkormányzattal. Az Észak-Magyarország napilapban találtam hosszú évekkel ezelőtt egy hirdetést, hogy lengyel nyelvtanárt keresnek. Felbátorodtam és jelentkeztem a hirdetésre annak ellenére, hogy végzettségem akkor még tanító és óvodapedagógus volt egy középfokú lengyel nyelvvizsgával és nem nyelvtanár. Kiválasztottak a jelentkezők közül. Nagyon örültem a megbízásnak, mert három kicsi gyermekemet egyedül neveltem és mondanom sem kell, hogy minden forintnak helye volt. Teltek az évek és szívesen segítettem az Országos Lengyel Önkormányzat munkáját, közben folyamatosan képeztem magam, megszereztem a harmadik és negyedik diplomámat is. Származásomat tekintve, Magyarországon születtem, apai dédszüleim a Felvidékről származnak. En születésem óta Bócsón élek, egy borsodi kisfaluban Miskolc mellett. Mi köt Derenkhez? Lengyelország és a lengyelség családunk és életem része, ezért nem volt kérdés, hogy gondolkodás nélkül segítségemet adtam. Amikor legelőször jártam Derenken, már akkor megérintett a táj szépsége, történelme. Hasonló érzést éreztem, amikor a Jaroslavi Opactwaba megérkeztem első alkalommal. Mintha mindig is oda tartoztam volna. Érdekes, különleges, felemelő érzés. Hálás vagyok a sorsnak, hogy ezt megélhettem. A Búcsú körüli feladatok köré a Lengyel Közművelődési Központ segítőkjeként kerültem. Kisebbségi feladatok ellátásával bíztak meg. Szeretném az elkövetkezendő években is legjobb tudásom szerint segíteni a Búcsú körüli teendőket, és bár két-három év nem sok a tapasztalatszerzésre, de elmondhatom, hogy ismereteim évről évre bővülnek.

Hogyan jött az ötlet az egyesület megalakításához?

Az egyesület megalakítása nem ötlet volt, hanem egy természetes folyamatnak mondanám. Egy olyan folyamatnak, amelyben őszinte szeretettel és tisztelettel adózunk Poros Andrásné Jolika néni emlékének! Régen Derenk Szövetség néven fogta össze Jolika néni a megyében, de azt is mondhatom, hogy az egész országban élő lengyel családokat. Sajnos halála után a szövetség megszűnt, ezért újat kellett létrehozni, hogy a Jolika néni által is megfogalmazott hagyományok, és az az örökség, ami ránk maradt, amit tiszteletben tartunk, megmaradjanak. Így került az egyesület nevének a kiválasztására a – Derenk Öröksége Egyesület – Stowarzyszenia Dziedzictwa Derenku elnevezése.

Kik az egyesület tagjai?

Egyesületünknek jelenleg 11 alapító tagja van. A bíróságon egyszerűsített eljárás keretében történt meg a bejegyzésünk. A törvényi szabályozásnak megfelelően 11 fő alapító tag, ebből 3 fő vezetőségi tag. A

Derenk Öröksége Egyesület vezetőségi tagjai: Torhány Imréné – elnök, Widomszkiné Novák Mária – alelnök, Rémiás István – elnökségi tag. Alapító egyesületi tagok: Zele Józsefné, Fedor Kálmánné, Beőr Gáborné, Veres Attila, Rémiás Gyula, Rémiás Gyuláné, Mihalik Imre és Juhász Jánosné. Külön köszönetet szeretnék mondani a Ládbesenyői Önkormányzatnak – Polgármester úrnak és a képviselő testületnek – akik rendkívüli testületi ülés összehívásával biztosították számunkra a székhelyet. Az egyesület működési területe kiterjed Magyarország egész területére. Kik lehetnek a tagjaink? Országos egyesületről beszélünk, tagja lehet az a természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki az egyesület célkitűzéseivel egyet ért és a célok megvalósítása érdekében tevékenységében részt kíván venni, továbbá az alapszabályba foglalt rendelkezéseket elfogadja. Az egyesületről való tájékozódás hamarosan a www.lengyelonkormanyzat.hu oldalon lesz elérhető.

Mik a Derenk Örökség Egyesületének céljai?

A magyarországi lengyel nemzetiség összefogása és képviselése. A lengyel nemzetiségi kultúra és hagyományok gyűjtése, ápolása, megtartása valamint tovább örökítése a következő generációk számára. Kapcsolattartás a magyarországi lengyel nemzetiségi és a lengyelországi településekkel, kulturális és hagyományörző egyesületekkel. Kulturális, hagyományörző, hiteleti rendezvények szervezése és rendezése. Ifjúsági rendezvények, táborok, napközi szervezése. Ismeretterjesztő, közéleti és kulturális kiadványok (könyvek, folyóiratok, hang-, képanyagok) készítése és terjesztése. Fiatalok identitástudatának erősítése.

Jövőre ünnepeljük a lengyelek Derenkre érkezésének háromszázadik évfordulóját...

Így van. Kedvezett a két ország kapcsolatának, hogy a két országot a XX. századig csak a Kárpátok északi vonulatának egy része választotta el egymástól, ehhez társult a két ország jó szomszédi viszonya is. Gyakori volt a két ország uralkodóházai között a politikai, katonai együttműködés és a határokon át kötött házassági kötelék is. Dr. Konrad Sutarski Derenk a magyarországi lengyelség emlékhelye (Budapest, 2008.) című írásában a következőképpen fogalmaz – A Magyarországra hívott lengyel királyok, hercegnők egész udvartartásukat, testőrségüket is magukkal hozták. A harcokban, amelyeket a magyarok kezdetben (XV-XVI. században) államhatáraik megőrzéséért, később pedig (a következő évszázadokban) függetlenségük visszaszerzéséért folytattak (a Rákóczi-felkelés, az 1848-49-es szabadságharc idején), ezrével vettek részt lengyel harcosok, lovagok, katonák. Egy részük letelepedett magyar földön, miként azok a lengyel menekültek is, akik a megismétlődő felkelések leverése után kerültek a Duna partjára. Ilyen körülmények között jött létre a Derenk nevű lengyel falu, amelyet részben II. Rákóczi Ferenc lengyel katonái fedeztek fel és népesítettek be 1717-ben. Jövőre kerek 300. évfordulónkat ünnepeljük.

Mit kívánhatunk egy újonnan alakult egyesületnek?

Legkedvesebb barátom a következőket kívánta nekem, nos, szeretném megosztani a kedves olvasókkal – „PRZYJACIELE SA JAK CICHE ANIOŁY, KTÓRE PODNOSZA NAS, KIEDY NASZE SKRZYDŁA ZAPOMINAJĄ, JAK LATAĆ.” Derenk żyje w naszych sercach! Derenk örökre a szívünkben él! Szeretettel Torhány Imréné

Köszönöm a beszélgetést és sok sikert kívánok!

Ijjas Anna

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech - ośrodkiem metodycznym regionu

Od 26 listopada br., nasza szkoła zyskała miano Lokalnego Ośrodka Metodycznego. Akt nadania został podpisany przez dyrektora Annę Lang i wiceprezesa Stowarzyszenia Wspólnota Polska pana Dariusza Piotra Bonisławskiego na uroczystej konferencji założycielskiej. Jesteśmy jednym z pierwszych ośrodków powołanych przez to Stowarzyszenie, a ściślej, przez jego oddział, czyli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (ODN). Oznacza to, że staniemy się bazą metodyczną dla

małych ośrodków edukacyjnych w naszym regionie: z Bułgarii, Rumunii, krajów bałkańskich, Austrii. To u nas odbywać się będą szkolenia, warsztaty, konferencje... To u nas nauczyciele otrzymają wsparcie w zakresie metodyki nauczania, pedagogiki, psychologii... To do nas wreszcie przyjeżdżać będą uznani edukatorzy, by dzielić się swą wiedzą i umiejętnościami z lokalnymi ośrodkami polonijnymi, które ODN pragnie zintegrować. Celem ODN-u jest m. in. przygotowanie profesjonalnej kadry, usamodzielnienie się jednostek, wsparcie merytoryczne i finansowe - co przełożyć się musi na wzrost jakości pracy nauczycieli. Współpraca ma być długofalowa, pomyślana jako wspieranie placówek już istniejących, ale też ma inspirować do powstawania nowych.

Ponadto dyrektorka Anna Lang została mianowana doradcą metodycznym LOM-u w Budapeszcie. Oprócz niewątpliwego splendoru, na jej barkach spoczywać będzie wielka odpowiedzialność. Jest zobowiązana m. in. do propagowania misji oświatowej polskich instytucji rządowych i parlamentarnych oraz czynnego udziału w przygotowaniu programów wsparcia nauczycieli polonijnych (tych zadań jest wiele). Oczywiście, wsparcie merytoryczne i finansowe zapewnia Wspólnota Polska.

Sobota 26 listopada była dniem intensywnej pracy i intensywnych przeżyć. Dyrektorka Anna Lang i Anna Petrovics pięknie przygotowały pokazową lekcję. Basia Virág i Alina Papiewska pochwały się nadzwyczajnymi obchodami 60. rocznicy powstania 56 w Poznaniu i Budapeszcie. Przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewa Rónay z pomocą ciekawej prezentacji przedstawiła gościom historię naszej szkoły. Prezes Dariusz P. Bonisławski objaśnił cele i plany ODN, nauczycielki z zagranicy, które zgłosiły akces do naszego LOM-u, zaprezentowały swoje placówki oświatowe - opowiadały o swoich potrzebach, oczekiwaniach, możliwościach, marzeniach.

Potem jeszcze krótki objazd Budapesztu nocą oraz uroczysta kolacja nad brzegiem Dunaju, i nasze nowe koleżanki z ościennych krajów zadeklarowały, że zostają w Budapeszcie! Jeśli jednak nie zostaną, to z pewnością powrócą, a my, mam nadzieję, nie zawiedzemy ich oczekiwań.

B.V., fot. H. Hasznos

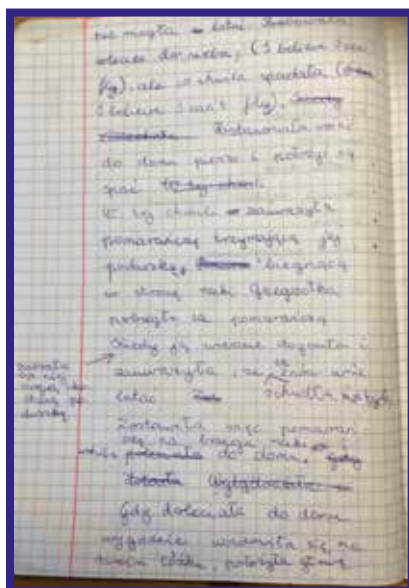
Półkolonie - trwają przygotowania do konkursu szopek

W dniach od 2 do 4 listopada w Budapeszcie już po raz drugi zostały zorganizowane półkolonie dla uczniów Polskiej Szkoły. Tradycją zajęć organizowanych w przerwie jesiennej stało się budowanie szopki krakowskiej. Po sukcesie z zeszłego roku, kiedy to szopka naszej szkoły zdobyła nagrodę na konkursie w Krakowie, wszyscy nabrali ochoty do stworzenia równie pięknej szopki także w tym roku.

Pierwszym etapem było zaprojektowanie szopki. Nie zabrakło wspaniałych pomysłów i odważnych koncepcji konstrukcyjnych. W różne materiały i fachowe porady zaopatrzyła naszych uczniów zaprzyjaźniona ze szkołą artystka plastyk Olga Bloch. Niestety pani Olga musiała wyjechać już po pierwszym dniu półkolonii, więc przez kolejne dwa dni trzeba było polegać wyłącznie na własnym poczuciu estetyki. Wszyscy zabrali się do pracy nad szopką z ogromnym zapałem. Zarówno młodszy, jak i starsi uczniowie starali się jak mogli, żeby szopka wyglądała imponująco i pięknie. Wyjątkowo krótka w tym roku przerwa jesienna spowodowała, że mieliśmy bardzo mało czasu na przygotowanie szopki. Jednak już po trzech pracowitych dniach, nasza szopka robiła wrażenie swoją wielkością, kolorystyką, zdobieniami i postaciami, a przecież na dopracowanie szczegółów znajduje się jeszcze trochę czasu przed konkursem. Tworzenie szopki krakowskiej bardzo wszystkich wciągnęło. Jeśli jednak ktoś z uczestników półkolonii czuł, że musi odpocząć od twórczej działalności lub wolął inaczej spędzić wolny czas, to mógł poczytać książkę, posłuchać muzyki, zagrać z innymi uczniami w szachy lub gry planszowe albo wraz z kolegami i nauczycielem pobawić się w różne zabawy ruchowe na podwórku szkolnym. Trzeba przyznać, że w czasie zajęć w przerwie jesiennej nie tylko dobry humor, ale również pogoda nam dopisała.

Liliana Zajączné, fot. SMM.

Warsztaty we Wrocławiu

We Wrocławiu w dniach 24-30 października odbyły warsztaty historyczno-polonistyczne. Nasi uczniowie przed południem, a często cały dzień uczestniczyli w zajęciach szkolnych swoich rówieśników w szkole polskiej, po południu i wieczorem zwiedzaliśmy Wrocław, a w tym słynne wrocławskie zoo, Hydropolis (nowoczesne interaktywne muzeum wody), byliśmy na sztuce dla dzieci i młodzieży w Teatrze Lalek, przy pomniku upamiętniającym węgierską rewolucję 1956r. i oczywiście szukaliśmy wszędobylskich krasnoludków.

Warsztaty mogły dojść do skutku dzięki wsparciu węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich.

Alina Papiewska-Csapó

Uroczystość w Vörs

Przed rozpoczęciem adwentu, w małej, liczącej pięćset mieszkańców wsi Vörs co roku powstaje największa w Europie, zbudowana wewnątrz kościoła, szopka betlejemska. Przygotowywana jest przez dwa tygodnie z naturalnych materiałów na powierzchni pięćdziesięciu metrów kwadratowych i ozdobiona jest sześćdziesięcioma figurami z ceramiki.

W pierwszą niedzielę adwentu, 27 listopada w Vörs odbyła się uroczystość, w której wzięło udział wielu znamienitych gości. Ten szczególny dzień poświęcony był również wzmocnieniu kontaktów i przyjaźni polsko-węgierskiej. Jednym z zaproszonych gości był nuncjusz papieski Juliusz Janusz, który również odprawił w tym dniu mszę świętą. Mszę poprzedziły wystąpienia przewodniczącego rady wojewódzkiej, Norberta Bíró oraz sekretarza Ambasady Polskiej w Budapeszcie, pani Małgorzaty Radwan-Vass. Wśród wielu zaproszonych gości obecni byli również: Balázs Fekete, przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni Węgiersko-Polskiej w Kaposvár oraz uczniowie kaposvárskiego oddziału Polskiej Szkoły. Uczniowie przedstawili zgromadzonym w kościele wiernym i przybyłym gościom świąteczny program w języku polskim. W podziękowaniu za piękny występ dzieci proboszcz tej parafii Miklós Mód ofiarował uczniom świąteczne upominki i zaprosił na wspólną uroczystą kolację.

Do ważniejszych momentów całej uroczystości należy zaliczyć też występ miejscowej grupy, kultywującej węgierskie tradycje świąteczne, a także utworzenie wokół kościoła „żywego koła miłości” poprzez podanie sobie rąk, w którym wzięli udział zaproszeni goście oraz wierni tej niewielkiej parafii.

Liliana Zajączné

PODSUMOWANIA CZAS

Jak ostatni numer, to oczywiście nie może zabraknąć podsumowań. Na tych łamach będą to oczywiście podsumowania zawodowe, ale one nieco łączą się z tymi prywatnymi...

Nie sposób bowiem zapomnieć, że dla mnie osobiście był to świetny rok. Dzięki zaufaniu radnych Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego miałem wielki zaszczyt rozpocząć szefowanie niezwykle ważnej dla polonijnej społeczności placówce. Muzeum Polonii, jak nadal większość z Państwa nazywa to miejsce, powoli się zmienia – takie zadanie postawiłem przed sobą. I to nie tylko zmiana nazwy: z Muzeum i Archiwum Polonii Węgierskiej na Polski Instytut Badawczy i Muzeum. To również zmiana pewnego podejścia do tej placówki. Chodzi o połączenie dwóch rzeczy: zachowania tradycji, tego co najlepsze, z pójściem naprzód, otwarciem się na nowe technologie, pola działania i nowe środowiska.

Rozpoczęliśmy działalność Audiowizualnego Archiwum Polonii Węgierskiej. To cyfrowy zbiór zdjęć, plików, ale przede wszystkim nagrań filmowych. Na tych nagraniach uwiecznimy najważniejsze wydarzenia, które mają miejsce w naszym polonijnym środowisku. Przede wszystkim jednak nagrywamy wywiady z najważniejszymi działaczami polonijnymi, najdłużej mieszkającymi na ziemi węgierskiej Polakami czy po prostu osobami, które mają do opowiedzenia ciekawe i z punktu widzenia historycznego ważne rzeczy. Nagrania te są dostępne dla naukowców, którzy będą badać węgierską Polonię. Posłużą też nam, pracownikom Instytutu, do przygotowywania książek, nowych wystaw czy filmów.

Efekty tej pracy można oglądać już dziś. Film „Wspomnienia boglarczyków” po raz pierwszy zaprezentowaliśmy w czasie uroczystości poświęconej uczniom tej szkoły, właśnie w Balatonboglár latem tego roku. Jeśli Państwo nie byli na tej uroczystości – nic straconego. Relację z tego wydarzenia, a także sam film obejrzeć można w Internecie na kanale Polonia Węgierska TV w portalu Youtube.

O kanale pisałem kilkakrotnie, ale to także kolejna z naszych inicjatyw. To miejsce, w którym każdemu pokazujemy, co w naszym środowisku słychać. To uzupełnienie gazety „Polonii Węgierskiej”, a także kanał, na którym umieszczamy nasze filmy popularnonaukowe.

PIBM to także działalność muzealno – wystawiennicza. Na początku roku kontynuowaliśmy wystawę polskich i bułgarskich artystów tworzących na Węgrzech. Potem oddaliśmy nasze podwoje nieco młodszemu i razem z Ogólnokrajową Szkołą Polską zorganizowaliśmy wystawę prac uczniów dotyczącą obchodzonej w Polsce 1050. rocznicy chrztu

naszego kraju. Jeszcze przed wakacjami zorganizowaliśmy fotograficzną prezentację kilku współpracujących ze sobą miast polskich i węgierskich. Była to impreza towarzysząca II Konferencji Miast Partnerskich.

Na wydarzeniu, którego gospodarzem był Ogólnokrajowy Samorząd Polski także i my zaistnieliśmy. Razem z redaktorem Radosławem Kietlińskim, szefem

publicystyki w telewizji Polsat News poprowadziliśmy panel poświęcony wizerunkowi miast partnerskich w mediach elektronicznych. O Derenku, naszej polskiej wsi na węgierskiej ziemi, miałem okazję opowiadać na konferencji naukowej zorganizowanej w Nowym Targu przez Polskie Towarzystwo Historyczne. Na festiwalu wina Noe 2016 w Katowicach miałem przyjemność wygłosić wykład o węgierskiej sztuce kulinarnej. Pracownicy Polskiego Instytutu Badawczego uczestniczyli w wielu konferencjach i sympozjach naukowych. Jednym z najważniejszych wydarzeń, w którym brałem udział razem z zastępcą dyrektora Józsefem Virághiem było londyńskie spotkanie Stałej Konferencji Polskich Muzeów, Archiwów i Muzeów na Zachodzie. Spotkanie, które być może zaowocuje niebawem czymś więcej niż tylko zdobytym doświadczeniem i kontaktami.

Udało nam się także zorganizować kilka ważnych z punktu widzenia wielu Polaków spotkań. W ramach cyklu Praktyczna Polska sprowadziliśmy do Budapesztu polską adwokat i przedstawicielkę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto z historykiem rozmawialiśmy o kontaktach opozycyjnych przed 1989 rokiem, a z dziennikarką i pisarką między innymi o depresji.

Poszerzyliśmy zespół Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum. Praca z młodymi, ale mającymi swoją wizję i pomysły ludźmi to czysta przyjemność. Do działu naukowo – badawczego dołączył historyk István Balázs. Pracami promocyjnymi i nowymi technologiami zajmuje się od niedawna Anna Szczęsłowicz.

Pewnie było i kilka porażek. Ale w sumie nie za wiele już miejsca na łamach zostało, więc o tym już nie zdążę napisać.

W imieniu pracowników Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum życzę Państwu wspańskiego 2017 roku. I do zobaczenia na Állomas utca 10.

Piotr Piętka

dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum

UPRAGNIONA OBECNOŚĆ

W tym adwentowym czasie myślimy już o zbliżających się Świątach Bożego Narodzenia. Pragniemy, by te chwile przyniosły nam i naszym bliskim upragniony pokój serca, by budowały wzajemną miłość i jedność. Czynimy wiele, by tak się stało, a szczególnie, by miały piękną oprawę. Warto jednak sięgnąć do istoty świątecznych dni. Bez pójścia w głąb nie zrealizują się nasze oczekiwania odnośnie nadchodzącego czasu. W tej zewnętrznej oprawie nie będzie mocy, która by sięgnęła pragnień serc. Już od połowy listopada jesteśmy bombardowani wystrojem sklepów czy piosenkami przypominającymi kolędy. A gdy już będzie Boże Narodzenie, błyskawicznie znikają w pudełkach świecące bombki i z radiowego eteru ulatuje kolędowy repertuar. A wtedy to winno głośno wybrzmiewać radosne „A Słowo Ciałem się stało i zamieszkało między nam”. Gdy poddamy się temu zewnętrznemu nurtowi, łatwo wypłucze się religijna i najistotniejsza część. Advent stanie się wtedy nie czasem oczekiwania na przyjście Tego, który jest prawdziwym źródłem radości i pokoju, ale serią zapobiegliwych zakupów.

Dla głębszego odczytania istoty przeżywanego czasu przytoczę fragment ważnego dokumentu dla życia Kościoła - „Konstytucji o liturgii”, danego nam przez Sobór Watykański II:

„Święta Matka Kościół uważa za swój obowiązek obchodzić w czcigodnym wspomnieniu zbawcze dzieło swego Boskiego Oblubieńca przez cały rok w ustalonych dniach [...] Z biegiem roku Kościół odsłania całe misterium Chrystusa, poczynając od Wcielenia i Narodzenia aż do Wniebowstąpienia, do dnia Zesłania Ducha Świętego oraz oczekiwania błogosławionej nadziei i przyjścia Pańskiego. W ten sposób obchodząc misteria Odkupienia, Kościół otwiera bogactwa zbawczych czynów i zasług swojego Pana, tak że one uobecniają się w każdym czasie, aby wierni zetknęli się z nimi i dostąpili łaski zbawienia” (KL 102).

Ten świąteczny czas jest więc po to, aby nie tylko uświadomić sobie, że co roku przypominamy wydarzenia z ziemskiego życia Chrystusa, ale że teraz uobecnia się Jego zbawczy czyn. Kościelne święta są

ostatecznie zawsze świętowaniem odkupienia człowieka i dają nam możliwość spotkania żywego Pana Jezusa, który nas zbawia.

W świątach Bożego Narodzenia mamy możliwość spotkania Boga w postaci małego bezbronnego Dziecięcia, które przychodzi z darem nowego życia. Jeśli więc chcemy, by w te Święta dokonało się to, czego tak pragniemy, trzeba dopuścić, aby Boże Dziecię przebiło się przez zewnętrzne oprawy ze swoim darem. Wtedy też dostrzemy, z jakich treści wypływa wiele naszych świątecznych tradycji. Z jednej strony są owocem przeżywania w codzienności sytuacji obrazujących Boże przyjście i przyniesione przez Dziecię dary, a zarazem pouczają nas o tych treściach i wskazują na nie jako istotę, bez której sam obrzęd będzie powierzchowny.

Sięgnijmy szczególnie do dwóch naszych tradycji: wieczerzy wigilijnej i opłatka. Wigilia, jak wskazuje łacińska nazwa, to

pierwszy świąteczny posiłek, do którego zasiadamy wieczorem tuż przed dwoma dniami świąt, dokładnie wtedy, gdy na niebie pojawi się pierwsza gwiazdka.

Ta uroczysta wieczerza wpływa decydująco na atmosferę świąt, ale właściwie przez co? Przez pojednanie się ze wszystkimi, prawdziwe i głębokie, wypracowane przez adwentowy trud przygotowania. Przez podzielenie się opłatkiem z wyrażeniem szczerych życzeń, a także przez pamięć o tym, że nikt nie powinien być w tym dniu samotny, każdy ma możliwość wejścia pod przyjazny dach i otrzymania pomocy – to symbolizuje dodatkowe nakrycie na stole. Do tego włączamy ściśle ustalony, zależny od regionalnej tradycji, zestaw postnych dań. W wielu domach, do czego mocno zachęcam, wigilijna wieczerza zaczyna się modlitwą, szczególnie wspominamy naszych bliskich, którzy już z nami nie zasiadają, a następnie czytamy fragment Ewangelii o narodzinach Pana Jezusa.

Drugi wspomniany zwyczaj to obecność opłatka. Już od XVIII wieku w czasie świąt Bożego Narodzenia szlachta łamała się opłatkiem, składając sobie życzenia. Z czasem sięgnęli do tego zwyczaju chłopci i mieszczaństwo, podobnie jak opłatkiem łamali się Litwini, Ukraińcy czy Włosi. Dzięki wigilijnemu białemu chlebowi dawali do zrozumienia, że przebaczą uczynione im krzywdy, że chcą zgody i miłują pokój.

Tak samo dziś w wigilijną wieczerzę podchodzimy do bliskich nam osób z opłatkiem w rękę, by przełamać się nim i złożyć życzenia. Ten wyjątkowy kawałek bardzo cienkiego, delikatnego niekwaszonego chleba, pojawia się na wigilijnym stole tylko raz w roku. Jest on pamiątką zwyczaju pierwszych chrześcijan, którzy dzielili się chlebem, co symbolizowało pokój, miłość i radość we wspólnocie. Obecnie symbolizuje wyraźnie fakt, że zasiadamy do stołu razem, pełni miłości i całkowicie pozbawieni złych intencji czy złości. Wybaczamy sobie krzywdy i chcemy pomóc, poświęcić się dla innych. Opłatek swoją nazwę zawdzięcza łacińskiemu oblatum, czyli właśnie darowi ofiarnemu odnoszącemu się do ofiary Chrystusa w Eucharystii.

Mam nadzieję, że te skreślone zdania choć trochę pomogą w pięknym przeżywaniu Świąt Bożego Narodzenia, jak i pozwolą w wypowiedzeniu najbliższym głębokich świątecznych życzeń.

oprac. ks. Krzysztof Grzelak TChR

czuwanie – przygotowanie się wszystkich do świąt. To przygotowanie dotyczy zarówno jedzenia, porządków w domu, ale przede wszystkim czystości wewnętrznej, by te chwile były wolne od zbędnej pracy, a napełnione dobrą zadumą i kontemplacją. Wigilia to też wieczerza –

PIE(SZ)CZONA SZYNKA WUJKA JARKA

Święta tuż tuż... Zajmiemy się zatem świątecznym obiadem, bo przepisów na dania wigilijne było już немало. Proponuję nieco inaczej pieczoną szynkę, podaną z zapiekаныmi w folii ziemniaczkami.

Dla 3-4 osób potrzebne będą:

9-12 raczej większych ziemniaków, dwie cebule, oliwa z oliwek, gotowa mieszanka przypraw do ziemniaków i frytek, cytryna, 80 dag surowej szynki wieprzowej, 2 łyżki masła klarowanego, kilka ząbków czosnku, kilka kawałków suszonych pomidorów, majeranek, imbir, sól i pieprz.

Pieczone ziemniaki

1. Ziemniaki obieramy, płuczemy, polewamy kilkoma kropkami oliwy (ja użyłem z dodatkiem cytryny).

2. Na każdy ziemniak kładziemy dość gruby (ok. 5-8 mm) plaster cebuli.

3. Całość posypujemy solą i gotową przyprawą do ziemniaków i frytek, choć kombinacja przypraw może być dowolna.

4. Tak przygotowane ziemniaki owijamy każdy osobno folią aluminiową i umieszczamy w piekarniku w temperaturze 180 stopni na około 90 minut.

Szynka (ponieważ nasz kawałek szynki - 80 dag - będzie się piekł w piekarniku przez około 50 minut, mamy zatem 40 minut na jego przygotowanie)

5. Rozgrzewamy na patelni masło klarowane. Bardzo starannie obsmażamy szynkę gorącym tłuszczem z każdej strony (patrz zdjęcia). Dlatego w istocie nazwa tej potrawy to „Pie(sz)czona szynka...”

6. Przekładamy szynkę z patelni i dajemy jej kilka minut „odpoczynku”.

7. W tym czasie przygotowujemy kilka ząbków czosnku i kilka kawałków suszonych pomidorów. Czosnek i pomidory kroimy w słupki.

8. Długim i cienkim nożem robimy w mięsie otwory, w które wkładamy na przemian czosnek i pomidory.

9. Całość solimy i pieprzymy.

10. Z 3-4 grubych plastrów cytryny wyciskamy sok bezpośrednio na mięso. Całość obsypujemy majerankiem i wstawiamy do piekarnika (do pieczących się ziemniaków) na około 50 minut.

11. Po 35 minutach pieczenia wyciągamy mięso i kładziemy na nie 2-3 plastry masła. Pieczemy jeszcze około 15 minut.

Po zakończeniu pieczenia wyjmujemy równocześnie mięso i ziemniaki z piekarnika. Mięso powinno „odpocząć” przynajmniej 5-6 minut. W tym czasie wyjmujemy ziemniaki z folii i delikatnie przekładamy na talerz. Całość podajemy na drobno pokrojonej kapuście pekińskiej polanej oliwą z oliwek, sokiem z cytryny i posypanej sproszkowanym imbirem.

Smacznego!!!

Wujek Jarek
gotuje

JAREK BÁCSI DÉDELGETETT SÜLT SONKÁJA

Már-már itt van a karácsony... Megkezdjük az előkészületeket, hiszen számos receptünk van már karácsony szentestére. Én most a hagyományostól kicsit eltérő módon készített sült sonkát fogok javasolni fóliában sült krumpli körettel.

3-4 személy részére a hozzávalók:

9-12 inkább nagyobb méretű krumpli, 2 fej hagyma, olívaolaj, készen kapható sült burgonya fűszerkeverék, citrom, 80 dkg nyers sonka, 2 kanál tisztított vaj, néhány gerezd fokhagyma, néhány darab szárított paradicsom, majoranna, gyömbér, só és bors.

A sült krumpli

1. A krumplikat meghámozzuk, leöblítjük, megöntözzük néhány csepp olívaolajjal (én citromot is kevertem bele).

2. Mindegyik krumplira teszünk egy elég vastag (kb. 5-8 mm-es) hagymakarikát.

3. Az egészet megszórjuk sóval és készen kapható sült krumpli fűszerkeverékkel (habár a fűszerek tetszés szerint kombinálhatók).

4. Az így elkészített krumplikat egyesével alumínium fóliába tekerjük, és 180 fokra hevített sütőbe helyezve kb. 90 percig sütjük.

A sonka (tekintve, hogy a 80 dkg-os darab sonkánk kb. 50 percig fog sülni a sütőben, kb. 40 perc áll majd a rendelkezésünkre az elkészítéséhez).

5. Egy serpenyőben felmelegítjük a tisztított vajat. A forró zsiradékban mindegyik oldalán igen odafigyelve megsütjük a sonkát (lásd a képet). Lényegében ezért nevezem a sült („pieczona”) sonkát dédelgetett („pieszczona”) sonkának...

6. A sonkát kivesszük a serpenyőből, és adunk neki pár perc „pihenőt”.

7. Eközben előkészítünk néhány gerezd fokhagymát és néhány szárított paradicsmot, amelyeket hosszú szálakra darabolunk fel.

8. A sonkába hosszú és vékony késsel lyukakat szúrunk, amelyekbe váltogatva fokhagymát és paradicsmot dugunk.

9. Az egészet sózzuk és borsozzuk.

10. 3-4 vastag citromkarikából kifacsarjuk a levét közvetlenül a húsról. Az egészet megszórjuk majorannával, és betesszük a sütőbe (amelyben a krumpli is sül) kb. 50 percre.

11. 35 percnél követően kivesszük a húst, és 2-3 szelet vajat helyezünk rá. Folytatjuk a sütést mintegy 15 percig.

A sütés befejezését követően egyidőben vesszük ki a húst és a krumplit a sütőből. A húst 5-6 percig pihentetni kell. Ezalatt kicsomagoljuk a krumplikat a fóliából, és óvatosan tányérra helyezzük. Az egészet apróra vágott, olívaolajjal és citromlével meglocsolva, gyömbérporral megszórt kínai kel ágyon tálaljuk.

Rozważania dendrologiczne Dendrológiai megfontolások

Choinka jest symbolem Bożego Narodzenia, symbolem, bez którego nie sposób wyobrazić sobie tych wyjątkowych świąt. Dlaczego właśnie choinka zajmuje tak ważne miejsce tego grudniowego świętowania?

W prastarych wierzeniach zielone drzewo jest symbolem życia, wiecznego odradzania się, symbolizuje witalną siłę przyrody, której częścią jesteśmy. W tradycji chrześcijańskiej związane jest to z Drzewem Życia, które Bóg zasadził dla pierwszych ludzi. Adam i Ewa mogli z niego jeść owoce, które zapewniały im nieśmiertelność. Jednocześnie jednak na owo wytłumaczenie nakłada się biblijna historia o Adamie i Ewie, którym Bóg dał w raju drzewo poznania dobra i zła. Właśnie dlatego choinkę ubieramy w Wigilię, w dzień Adama i Ewy. Choinka przypomina o upadku pierwszych ludzi, którzy zjadając zakazany owoc, stali się śmiertelni, ale jest również symbolem pełnym nadziei – nadziei na odkupienie. Pod choinką bowiem znajduje się szopka betlejemka – znak, że najpiękniejszym prezentem jest właśnie sam Bóg, który zesłał swego Syna, aby ten wykupił ludzi i przez swoje zmartwychwstanie dał im nowe życie.

Choinka jako symbol połączenia tego, co boskie z tym, co ludzkie, łączy niebo i ziemię. Jak u każdego drzewa, jej korzenie czerpały życiodajne soki z ziemi, ale jej korona sięgała nieba. Choinka jako drzewo życia jest również symbolem nie tylko narodzenia Syna Boga – Jezusa, ale także symbolem jego śmierci na Drzewie Krzyża. Stąd właśnie często w sztuce sakralnej obraz krucyfiksu i drzewa życia przenikają się, przeplatają, jak widać chociażby w kościele pw. św. Jakuba w Toruniu na krucyfiksie z XIV wieku, czy też na obrazie przedstawiającym rajske drzewo życia z ryciny z XV wieku.

Drzewo jest symbolem odradzania się, ale także przemijania, nieuchronnego biegu ludzkiego losu od narodzenia się aż do śmierci. Właśnie tę symbolikę drzewa wykorzystał w słynnym pomniku węgierski rzeźbiarz Imre Varga, tworząc stojący przy synagodze przy ulicy Dohány płaczącą wierzbę, upamiętniającą losy węgierskich Żydów straconych podczas II wojny światowej. Na poszczególnych listkach są wygrawerowane nazwiska zgładzonych.

Zgromadzeni przy świątecznej, zalaney blaskiem choince pamiętajmy o tej podwójnej symbolice odradzania się i powracania, skąd przyszliśmy, mając jednak nadzieję, że, jak głosi nasza wiara, siła tego niepozornego Dzieciątka może pokonać straszne zło, które poznaliśmy i którego doświadczyliśmy, kiedy Adam i Ewa przez swoje nieposłuszeństwo zerwali zakazany owoc.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

A fenyőfa Isten Fia születésének a jelképe, olyan szimbólum, amely nélkül el sem lehet képzelni e kivételes ünnepet. Miért éppen a fenyőfának jutott ennyire fontos szerep a karácsonyi ünnepelés során?

Az ősi hiedelemvilágban a zöld fa az életet, az örökös újjászületést jelenítette meg, a természet – melynek részei vagyunk – éltető erejét jelképezte. A keresztény hagyományban mindez az élet fájához kötődik, amelyet Isten az első emberek számára ültetett. Ádám és Éva ehettek a gyümölcséből, amely halhatatlanságot biztosított számukra. E felfogásra azonban ráértégződik Ádám és Éva bibliai története, akikre Isten rábízta a jó és rossz tudásának fáját is. Éppen erre való tekintettel öltöztetjük fel a karácsonyfát szenteste, Ádám és Éva napján. A karácsonyfa egyrészt emlékeztet az első emberpár bukására, akik a tiltott gyümölcs elfogyasztását követően halandókká váltak, egyúttal azonban a túlszorduló reménység – a megváltás reményének – jelképe is,

hiszen a karácsonyfa alatt ott találjuk a betlehemi jászolt is, annak jelét, hogy a legjobb ajándék alatta éppen maga Isten, aki leküldte saját Fiát, hogy feltámadása által megváltsa az embereket, és új életet adjon nekik.

A fenyőfa az isteni és az emberi összekapcsolásának jelképeként összeköti az eget és a földet. Mint minden fa esetében, a gyökerei a föld életadó nedvét szívják, a koronája azonban az égig ér. A fenyőfa azonban nemcsak a Fiú születését idézi meg az élet fájaként, hanem a halálát is az elmúlás keresztfáján. Ennek megfelelően a szakrális művészetben a megfeszítés és az élet fája az ábrázolás során gyakran egybeemosódik, áttűnik egymásba, amint azt látni lehet pl. a toruńi Szt. Jakab templom feszületén vagy a paradicsombeli élet fáját ábrázoló XV. századi metszeten.

A fa az újjászületés jelképe, egyúttal azonban az elmúlásé is, az emberi sors elkerülhetetlen lefolyásáé születéstől halálig. Éppen ezt a jelképrendszert használta fel a szobrászművész Varga Imre a Dohány utcai zsinagóga mellett álló híres szomorúfűz emlékművénel, amely a II. világháború során elveszett zsidók sorsára emlékeztet. A levelek rágrávozták az áldozatok neveit.

A ragyogó fényfa, fenyőfa alatt összegyűlve idézzük fel magunkban a születés és a visszatérés e kettős jelképrendszerét: honnan is érkeztünk, abban reménykedve, hogy – amint azt a hitvallásunk hirdeti – az ártatlan Gyermek ereje legyőzheti a szörnyűséges rosszat, amelyet akkor ismertünk föl és tapasztaltunk meg, amikor Ádám és Éva engedtlensége révén megízleltük a tiltott gyümölcsöt.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

M I E S I Ę C Z N I K W Ę G I E R S K I E J P O L O N I I
A M A G Y A R O R S Z Á G I L E N G Y E L E K H A V I L A P J A

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Papp Zsuzsanna

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség

1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda
ISSN: 1417-5924

Edycja online Online kiadás
[http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/
poloniawegierska/2016/pw252.pdf](http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/poloniawegierska/2016/pw252.pdf)

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Projekt realizowany w każdym
miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. Az újság
kiadása Magyarország központi
költségvetésének havi támoga-
tásával készül.

SZINKRON DIGITAL

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Instytucje Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego:

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum Lengyel Kutatóintézet és Múzeum
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Inne organizacje i stowarzyszenia:

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális
Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület
1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny - Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvezér út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.pl budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: + 36 1 413 8208 budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” zRt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2016 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok

zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2016. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

PROMOCJA KSIĄŻKI P. STEFANIAKA W DOMU POLSKIM

SZKOŁA POLSKA LOKALNYM OŚRODKIEM METODYCZNYM

PÓLKOLONIE W POLSKIEJ SZKOLE

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

I POLSKO - WĘGERSKIE FORUM MŁODZIEŻOWE

POSIEDZENIE OSP

**TISZTELT HÖLGYEIM ÉS URAIM,
KEDVES HONFITÁRSAIM ÉS MAGYAR BARÁTAIM,**

Egy újabb esztendő telik el közös munkával a lengyel nemzetiség berkeiben. Nagyön szomorú, hogy az idén kiváló emberek távoztak el körünkől, remek aktivisták és barátok, akik nagyon fognak nekünk hiányozni és akikre örökre emlékezni fogunk.

Előttünk a Karácsony gyönyörű ünnepe – a szeretet, nyugalom és egyetértés időszaka. Mindnyájunknak kívánom, hogy az ellentétek csituljanak el, munkánkat, otthonunkat és szívünket járja át az ünnepi hangulat.

Egy ólengyel szokás szerint Szenteste az ünnepi asztalnál osztót törünk és minden jót kívánunk egymásnak. Ezekhez a jókívánságokhoz csatlakozom én is és jó egészséget, sok szerencsét és minden jót kívánok Önöknek Karácsony Ünnepe és a hamarosan érkező 2017-es Új Esztendő alkalmából.

Minden jót kívánok szívélyesen az Országos Lengyel Önkormányzat nevében is!

Ewa Rónay

**SZANOWNI PAŃSTWO, DRODZY RODACY
I WĘGIERSCY PRZYJACIELE,**

mija kolejny rok naszej wspólnej działalności na rzecz polskiej narodowości. Smutne bardzo, że w tym roku odeszli od nas wspaniali ludzie, działacze, przyjaciele, których będzie nam brak i o których zawsze będziemy pamiętać.

Przed nami najpiękniejsze Święta Bożego Narodzenia – czas miłości, pokoju, pojednania.

Życzę nam wszystkim, aby uciły wasnie, spory, niechaj zapanuje świąteczna atmosfera w pracy, w naszych domach, sercach.

Staropolskim zwyczajem przy wigilijnym stole tamujemy się opłatkiem i składamy sobie życzenia. Do tych życzeń pragnę się dołączyć i życzyć wszystkim Państwu wiele zdrowia, pomyślności i wszystkiego co najlepsze z okazji Świąt i nadchodzącego Nowego 2017 Roku.

W imieniu całego Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego życzy

Ewa Rónay

